

«ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

«ԳՅՈՒՄՐՈՒ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՈԼԵԶ» ՊՈԱԿ-Ի
«ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ» ՄԿԾ-Ի ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ
ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑ

ՆԱԽԱԲԱՆ

«Գյումրու պետական բժշկական քոլեջ» ՊՈԱԿ-ի «Քույրական գործ» կրթական ծրագրի ծրագրային հավատարմագրումն իրականացվել է հաստատության կողմից ներկայացրած դիմումի համաձայն: Ծրագրային հավատարմագրման գործընթացը համակարգում և իրականացնում է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» (ՈԱԱԿ) հիմնադրամը: Իր գործողություններում ՈԱԱԿ-ն առաջնորդվել է «ՀՀ կառավարության 2011թ.-ի հունիսի 30-ի N978-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման» կարգով և 2011թ. հունիսի 30-ին հաստատված «ՀՀ մասնագիտական կրթության հավատարմագրման չափանիշները հաստատելու մասին» N959-Ն որոշմամբ: Գնահատումը կատարվել է ՀՀ ծրագրային հավատարմագրման 7 չափանիշներով:

Փորձաքննությունն իրականացրել է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգ»-ի պահանջներին համապատասխան ձևավորված անկախ փորձագիտական խումբը, որը բաղկացած է 5 տեղացի փորձագետներից: Հավատարմագրման գործընթացն իրականացվել է ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության ֆինանսավորմամբ: Հավատարմագրման գործընթացում շեշտադրվել է կրթական ծրագրի արդյունավետությունը՝ մասնագետների պատրաստման, նրանց կարողունակության ձևավորման և ծրագրի շարունակական բարելավման տեսանկյունից՝ համահունչ աշխատաշուկայի և ՈԱԾ-ի պահանջներին:

Զեկույցը ներառում է քոլեջի կրթական ծրագրի փորձագիտական գնահատման արդյունքները՝ ըստ ՀՀ մասնագիտական կրթության ծրագրային հավատարմագրման չափանիշների:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԾՐԱԳՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍԸ	4
ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՄՓՈՓՈՒՄ	5
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ.....	10
ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԿԱԶՄԸ.....	10
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ	10
ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ԸՍՏ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ.....	13
1. ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ.....	13
2. ԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ	17
3. ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄԸ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԴՈՒԹՅՈՒՆԸ	20
4. ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ	22
5. ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԵՎ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ.....	26
6. ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԸ	28
7. ՈՐԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ.....	30
ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ՝ ԸՍՏ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ.....	34
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	35
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ. 35	
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ.....	36
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿ.....	37
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ	37
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ	38

ԾՐԱԳՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍԱՆ

Գյումրու պետական բժշկական քոլեջ որպես միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություն իրականացնում է «Քույրական գործ» մասնագիտական կրթական ծրագիրը, որը լիովին համահունչ է քոլեջի առաքելությանը և ռազմավարական նպատակներին:

Քոլեջի հիմնական առաքելությունն է գիտելիքի փոխանցումն ու տարածումը՝ նպաստելով կրթության որակի և հեղինակության բարձրացմանը, ինչպես նաև արդի աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան բուժքույրերի, մանկաբարձուհիների, դեղագործների և ատամնատեխնիկների դասական մոդելի ձևավորմանը: Հաստատությունն իր գործունեությամբ կարևորում է սովորողների մասնագիտական կարողությունների զարգացումը, նրանց գործելակերպի համապատասխանեցումը հասարակության և առողջապահության ոլորտի պահանջներին, ինչպես նաև միջազգային չափանիշներին համապատասխան մասնագետների պատրաստումը:

«Քույրական գործ» կրթական ծրագիրն իրականացվում է պետական կրթական չափորոշիչների պահանջներին համապատասխան մշակված մոդուլային և առարկայական ծրագրերով: Ծրագրի նպատակներն ու խնդիրները բխում են քոլեջի առաքելությունից՝ ուղղված լինելով հասարակության առողջապահական կարիքների ապահովմանը, մասնագիտական կրթության արդյունավետության բարձրացմանը և որակյալ բուժքույրական ծառայությունների զարգացմանը:

Քույրական գործ ՄԿԾ-ի իրականացման գործընթացում ներգրավված է 63 դասավանդող, որոնց թվում են հանրակրթական, ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական ուղղություններով դասավանդողներ: Դասավանդողներից 31-ը պրակտիկ բժիշկներ են, իսկ 11-ը՝ գործող բուժքույրեր:

Շրջանավարտների զբաղվածության ցուցանիշը վերջին տարիներին աճել է՝ 2022–2023 թթ. կազմելով 50%, 2023–2024 թթ.՝ 63.5%, իսկ 2024–2025 թթ.՝ 55.9%:

Գյումրու պետական բժշկական քոլեջը ինստիտուցիոնալ հավատարմագրում է ստացել 4 տարի ժամկետով 2024 թվականի ապրիլի 29-ին: Վավեր է մինչև 2028 թվականի ապրիլի 29-ը:

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Քույրական գործ ՄԿԾ-ի նպատակները համահունչ են հաստատության առաքելությանը՝ ուղղված մրցունակ և աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան բուժքույրերի պատրաստմանը: Վերջին տարիներին ծրագիրը ենթարկվել է որոշակի վերանայման՝ շեշտադրելով գործնական բաղադրիչը և կիրառական կարողությունների զարգացումը: Միաժամանակ ծրագրում առանձնահատուկ ընդգծված է պացիենտի խնամքի ուղղությունը, ինչը կարևոր է մասնագիտական հմտությունների ձևավորման տեսանկյունից: Սակայն փորձագիտական գնահատմամբ անհրաժեշտ է ապահովել բովանդակային ավելի հավասարակշռված մոտեցում՝ զարգացնելով նաև ուսանողների վերլուծական մտածողությունը և ինքնուրույն մասնագիտական որոշումների կայացման կարողությունները:

Դասախոսական կազմը ընդհանուր առմամբ կայուն է և ներառում է գործնական փորձառություն ունեցող մասնագետներ, ինչը հիմքեր է ստեղծում ուսանողների մասնագիտական մտածողության ձևավորման համար: Կարևոր է շարունակական ուշադրություն դարձնել դասախոսների վերապատրաստումներին՝ ապահովելով նեղ մասնագիտական կարողությունների զարգացումը, ինչպես նաև դասավանդման և գնահատման ժամանակակից մոտեցումների կիրառումը՝ դասախոսական կազմի շարունակական զարգացման և դասավանդվող բովանդակության արդիականության ապահովման նպատակով: Մինչև ժամանակ կարևոր է հետևողականորեն իրականացնել դասախոսական կազմի երիտասարդացման քաղաքականություն՝ ապահովելով սահուն սերնդափոխություն:

Ինչ վերաբերում է դասավանդմանը, ապա անհրաժեշտ է նշել, որ կիրառվում են բազմազան մեթոդներ, և առանձին դասախոսների կողմից ապահովվում է ուսուցման արդյունավետ կազմակերպում՝ տեսական նյութի և գործնական գործողությունների համադրությամբ: Միաժամանակ նկատելի է, որ տարբեր դասախոսներ կիրառում են տարբեր մոտեցումներ, ինչի արդյունքում ուսումնառության գործընթացի միասնականությունն ամբողջությամբ չի ապահովվում: Որոշ դեպքերում կիրառվող մեթոդների և ուսումնառության վերջնարդյունքների միջև կապը բավարար չափով հստակ չէ, ինչն անդրադառնում է ուսանողների գործնական և հատկապես կլինիկական կարողությունների ձևավորման լիարժեքության վրա: Այս համատեքստում կարևոր է ապահովել դասավանդման մեթոդների համակարգված և նպատակային կիրառություն՝ դրանք հստակ կապելով ուսումնառության վերջնարդյունքների հետ: Միաժամանակ անհրաժեշտ է ուսուցման գործընթացը կազմակերպել այնպես, որ ուսանողները հնարավորություն ունենան բազմակի իրականացնելու և վարժեցնելու գործնական հմտությունները՝ ապահովելով դրանց կայուն և լիարժեք ձևավորումը:

Գնահատման գործընթացում կիրառվող մեթոդները հիմնականում ուղղված են ուսումնառության արդյունքների ստուգմանը, և վերջին տարիներին նկատվում են կարողություններին միտված մոտեցումների ներդրման փորձեր: Միաժամանակ, գնահատման համակարգը դեռևս զարգացման կարիք ունի՝ հատկապես ուսանողների գործնական կարողությունների, կլինիկական մտածողության և մասնագիտական

վարքագծի առավել ամբողջական ու օբյեկտիվ գնահատման տեսանկյունից¹: Այս համատեքստում կարևոր է զարգացնել կառուցվածքային և կարողություններին միտված գնահատման մեխանիզմներ՝ կիրառելով բազմազան գործիքներ (օրինակ՝ սիմուլյացիոն առաջադրանքներ, կառուցվածքային գնահատման թերթիկներ, իրավիճակային խնդիրներ), որոնք հնարավորություն կտան առավել ամբողջական գնահատել ուսանողների մասնագիտական կարողությունները և ապահովել գնահատման գործընթացի հուսալիությունն ու օբյեկտիվությունը:

Գործնական հմտությունների գնահատման համակարգի բարելավման տեսանկյունից առանձնահատուկ կարևորություն ունի նաև Օբյեկտիվ կառուցվածքային կլինիկական քննության (OSCE) մոտեցման ներդրումը: Ներկայում կիրառվող գնահատման մեխանիզմները լիարժեք չեն ապահովում ուսանողների գործնական կարողությունների օբյեկտիվ և համադրելի գնահատում, ինչն ընդգծում է ավելի ստանդարտացված և իրավիճակային գնահատման ձևաչափերի կիրառման անհրաժեշտությունը: OSCE քննությունը ենթադրում է ուսանողների գնահատում սիմուլացիոն, կառուցվածքային կլինիկական իրավիճակներում, որտեղ նրանք կատարում են կոնկրետ մասնագիտական առաջադրանքներ՝ սահմանված ժամանակահատվածում և հստակ չափանիշներով:

Նման ձևաչափը հնարավորություն կտա գնահատել ոչ միայն տեսական գիտելիքները, այլ նաև դրանց կիրառումը, կլինիկական մտածողությունը և գործնական հմտությունների իրականացման կարողությունը: Հաշվի առնելով քոլեջի առկա ռեսուրսները և ծրագրի առանձնահատկությունները՝ նպատակահարմար է դիտարկել OSCE համակարգի փուլային ներդրումը՝ սկսելով սահմանափակ թվով սիմուլացիոն առաջադրանքներից և աստիճանաբար ընդլայնելով գնահատման շրջանակը, ինչը կնպաստի գնահատման օբյեկտիվության բարձրացմանը և դրա արդյունքների առավել արդյունավետ կիրառմանը կրթական ծրագրի բարելավման գործընթացում:

Ուսումնական միջավայրը հիմնականում ապահովված է անհրաժեշտ նյութատեխնիկական ռեսուրսներով, սակայն դրանց արդիականացման և համակարգված կիրառման կարիք կա:

Ընդհանուր առմամբ քոլեջը գտնվում է զարգացման փուլում՝ ունենալով գործնական ուղղվածություն ունեցող կրթական ծրագրի ձևավորման հիմքեր, սակայն անհրաժեշտ է ապահովել ծրագրի բովանդակության համակարգային արդիականացում, գնահատման մեխանիզմների կատարելագործում և որակի ապահովման գործընթացների ամբողջականացում՝ ուսումնառության վերջնարդյունքների լիարժեք և կայուն ձևավորման նպատակով:

Ծրագրի ուժեղ կողմերն են.

1. Կրթական ծրագրի վերանայում և որոշակի բարելավում՝ հաշվի առնելով աշխատաշուկայի պահանջները և մասնագիտական ոլորտի կարիքները,
2. Կրթական ծրագրում գործնական բաղադրիչի ընդլայնում,

¹ Նախադասությունը խմբագրվել է հաստատության դիտողությունների և առաջարկությունների քննարկումների արդյունքում:

3. Դասախոսական կազմում գործնական ոլորտի մասնագետների ներգրավվածություն, ինչպես նաև մասնագիտական մոդուլների շրջանակում մի քանի դասախոսների առկայություն՝ ապահովելով դասավանդման բազմակողմանիություն,
4. Դասավանդման գործընթացում արդյունավետ փորձերի առկայություն՝ տեսական և գործնական բաղադրիչների համադրման ուղղությամբ, ուսանողների շարունակական հետադարձ կապի ապահովմամբ,
5. Կրթական ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական և ուսումնամեթոդական ռեսուրսների առկայությունը,
6. Գործատուների ռեսուրսների և կլինիկական բազաների ներգրավում ուսուցման գործընթացում:

Ծրագրի թույլ կողմերն են.

1. Կրթական ծրագրի բովանդակության և դասավանդման, գնահատման մեջ կլինիկական մտածողության զարգացման սահմանափակ ընդգրկումը,
2. Դասախոսների վերապատրաստումներում նեղ մասնագիտական վերապատրաստումների սահմանափակ լինելը,
3. Դասավանդման մոտեցումների տարբերակվածություն՝ նույն մոդուլների շրջանակում մեթոդական համահունչության ոչ լիարժեք ապահովմամբ,
4. Գնահատման գործընթացը ամբողջովին չի նպաստում ուսանողների գործնական կարողությունների լիարժեք ձևավորմանը,
5. Կրթական ծրագրում ուսանողների հետազոտական առաջադրանքների սահմանափակ ընդգրկումը,
6. Կրթական ծրագրի որակի ապահովման գործընթացներում ուսանողների կողմից ուսումնառության բոլոր վերջնարդյունքների ձեռքբերման մակարդակի համակարգված և ամբողջական վերլուծություն չիրականացնելը:

Խորհրդատվություններ.

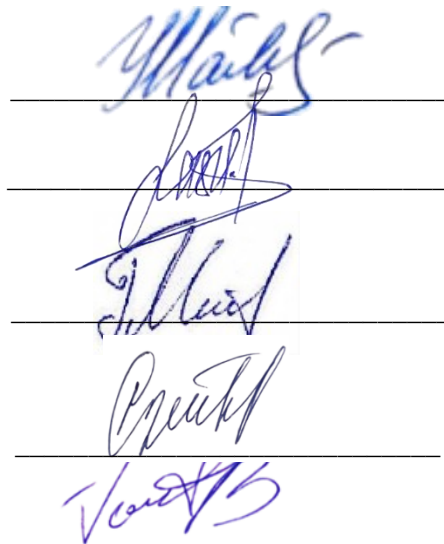
1. Շարունակել իրականացնել կրթական ծրագրի բովանդակության արդիականացում՝ այն համապատասխանեցնելով ժամանակակից բժշկության զարգացումներին և միջազգային ուղեցույցներին:
2. Իրականացնել առավել խորքային բենչմարքինգ՝ ներառելով դասավանդման և հատկապես գնահատման մեթոդների ուսումնասիրություն՝ կիրառելով օբյեկտիվ կառուցվածքային կլինիկական քննությունների (ՕԿԿԲ/OSCE) մոտեցումները:
3. Ներառել դասախոսի գնահատման և որակի ապահովման համակարգում ուսանողի մասնագիտական առաջընթացի գնահատումը՝ որպես առանցքային բաղադրիչ:
4. Ներդնել մասնագիտական դասալսումների համակարգ՝ ապահովելով, որ դասերը դիտարկվեն նաև տվյալ մասնագիտական ոլորտի համապատասխան մասնագետների կողմից՝ գնահատելու դասավանդման բովանդակության արդիականությունը, գործնական բաղադրիչի արդյունավետությունը և ուսումնառության վերջնարդյունքների ապահովումը:

5. Ապահովել հետազոտական գործունեության համակարգային կազմակերպում՝ մշակելով հստակ քաղաքականություն, մեթոդաբանություն և իրականացման ձևաչափեր:
6. Ուղղորդել հետազոտական աշխատանքները դեպի մասնագիտական և կլինիկական խնդիրների ուսումնասիրություն՝ ապահովելով դրանց կապը ուսումնառության վերջնարդյունքների և ուսանողների վերլուծական մտածողության զարգացման հետ:
7. Կազմակերպել նեղ մասնագիտական ուղղվածությամբ վերապատրաստումներ՝ դասախոսների մասնագիտական կարողությունների խորացման և դասավանդվող մոդուլների բովանդակությանը համապատասխանության ապահովման նպատակով:
8. Շարունակել դասախոսական կազմի երիտասարդացման քաղաքականության իրականացումը՝ ապահովելով փորձառու և երիտասարդ մասնագետների համադրությունը:
9. Ապահովել դասավանդման մեթոդների և ուսումնառության վերջնարդյունքների միջև առավել հստակ և համակարգված կապ՝ յուրաքանչյուր մոդուլի շրջանակում կիրառվող մեթոդները ուղղելով կոնկրետ վերջնարդյունքների ձևավորմանը:
10. Զարգացնել գործնական հմտությունների ձևավորմանն ուղղված ուսուցման գործընթացը՝ ապահովելով բոլոր ուսանողների համար մանիպուլյացիաների բազմակի իրականացում և կիրառելով սիմուլյացիոն ուսուցման մեթոդներ՝ հատկապես բարդ և բարձր պատասխանատվություն պահանջող վերջնարդյունքների համար:
11. Ստեղծել դասավանդման մեթոդական համահունչության մեխանիզմներ՝ ապահովելու նույն մոդուլները դասավանդող դասախոսների մոտեցումների միասնականությունը և ուսումնառության վերջնարդյունքների համահունչ ձեռքբերումը:
12. Վերանայել գնահատման համակարգը՝ ապահովելով ուսումնառության վերջնարդյունքների և գնահատման մեթոդների հստակ համապատասխանությունը՝ յուրաքանչյուր վերջնարդյունքի համար սահմանելով կոնկրետ գնահատման գործիքներ (օրինակ՝ սիմուլյացիա, check list, կառուցվածքային բանավոր քննություն և այլն):
13. Ներդնել կարողություններին միտված, կառուցվածքային գնահատման մեխանիզմներ՝ ապահովելով գործնական հմտությունների բազմակի իրականացում, առաջընթացի գնահատում և բոլոր ուսանողների կողմից հիմնական մանիպուլյացիաների լիարժեք յուրացում:
14. Զարգացնել կլինիկական մտածողության վրա հիմնված գնահատումը՝ ներառելով իրական իրավիճակների վրա հիմնված առաջադրանքներ (case-based learning, OSCE), որոնք թույլ կտան գնահատել ուսանողների վերլուծական կարողությունները, պատճառահետևանքային կապերի ընկալումը և անկախ մասնագիտական որոշումների կայացումը:
15. Ապահովել կրթական միջավայրի և ռեսուրսների համակարգված կառավարում՝ ստեղծելով նաև սիմուլացիոն սենյակներ:
16. Բարելավել և թարմացնել մասնագիտական գրականությունը՝ դիտարկելով նաև էլեկտրոնային գրականության ձեռքբերման հնարավորությունը:

17. Հստակեցնել ՄԿԾ պատասխանատուի դերակատարումը՝ ապահովելով ծրագրի կառուցվածքի, ուսումնառության վերջնարդյունքների, դասավանդման և գնահատման գործընթացների համապարփակ և շարունակական վերահսկումը:
18. Ներդնել ՄԿԾ-ի պարբերական և ամբողջական ներքին աուդիտի համակարգ՝ որպես որակի ապահովման առանցքային գործիք՝ ծրագրի կառուցվածքի, իրականացման և արդյունքների համապատասխանությունը գնահատելու նպատակով:
19. Ձևավորել պարբերական մասնագիտական քննարկումների հարթակներ, որտեղ համակարգված կվերլուծվեն ուսանողներին տրվող առաջադրանքները, դրանց համապատասխանությունը վերջնարդյունքներին և դասավանդման արդյունավետությունը:
20. Զարգացնել հետադարձ կապի մեխանիզմները՝ գործատուների հետ իրականացնելով խորքային ֆոկուս խմբային քննարկումներ և համադրելով դրանք շրջանավարտների զբաղվածության վերլուծության հետ, մասնավորապես՝ բացահայտելով չաշխատող շրջանավարտների պատճառները, ինչը հիմք կհանդիսանա ծրագրի նպատակային և տվյալահեն բարելավման համար:

Փորձագիտական խումբ

1. Նաիրա Հունանյան
2. Իշխան Սոխակյան
3. Գոհար Մկրտչյան
4. Թերեզա Ղազարյան
5. Զվարթ Բաբայան

26-ը հունիսի, 2026թ.

ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԿԱԶՄԸ

Գյումրու պետական բժշկական քոլեջի «Քույրական գործ» ծրագրային հավատարմագրման շրջանակում արտաքին գնահատումն իրականացվել է հետևյալ փորձագիտական խմբի կողմից.

1. **Նաիրա Հունանյան** - կենսաբանական գիտությունների թեկնածու, «Հյուսվածաբանություն, էմբրիոլոգիա և բջջաբանություն» առարկայի դասախոս Մխիթար Գոշ հայ-ռուսական միջազգային համալսարանում և Ավանդական բժշկության համալսարանում, Լ. Ա. Օրբելու անվան ֆիզիոլոգիայի ինստիտուտի ավագ գիտաշխատող, փորձագիտական խմբի անդամ:
2. **Իշխան Սոխակյան** - բժիշկ անեսթեզիոլոգ-ռեանիմատոլոգ, բժշկական գիտությունների թեկնածու, Բժշկագիտության և Ֆունդամենտալ բժշկության միջազգային ակադեմիայի ամբիոնի պրոֆեսոր, փորձագիտական խմբի անդամ,
3. **Գոհար Մկրտչյան** - բանասիրական գիտությունների թեկնածու, Հայկական բժշկական ինստիտուտ որակի ապահովման կենտրոնի ղեկավար, փորձագիտական խմբի անդամ,
4. **Թերեզա Ղազարյան** - բժիշկ մանկաբարձ-գինեկոլոգ, Մեհրաբյանի անվան բժշկական քոլեջ դասախոս, փորձագիտական խմբի անդամ,
5. **Զվարթ Բաբայան**- Արարատի տարածաշրջանային պետական քոլեջի ուսանող, ուսանող-փորձագետ:

Փորձագիտական խմբի կազմը համաձայնեցվել է ուսումնական հաստատության հետ:

Փորձագիտական խմբի աշխատանքները համակարգել է ՈԱԱԿ Ինստիտուցիոնալ և ծրագրային փորձաքննության բաժնի մասնագետներ **Անահիտ Տերտերյանը և Լիանա Ալավերդյանը:**

Փորձագիտական խմբի բոլոր անդամները, այդ թվում՝ համակարգողները, ստորագրել են գաղտնիության և անկախության հայտարարագրեր:

ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

Դիմում պետական հավատարմագրման համար

Գյումրու պետական բժշկական քոլեջը «Քույրական գործ» կրթական ծրագրի ծրագրային հավատարմագրում անցնելու համար 2025 թվականի ապրիլի 1-ին ներկայացրել է սահմանված ձևաչափի դիմում-հայտ՝ լիցենզիայի և հրամանների կրկնօրինակներով: ՈԱԱԿ-ի քարտուղարությունն ուսումնասիրել է դիմում-հայտում ներկայացված տվյալները և կից փաստաթղթերը: Դիմում-հայտի ընդունման մասին որոշման կայացումից հետո Գյումրու պետական բժշկական քոլեջի և ՈԱԱԿ-ի միջև կնքվել է պայմանագիր: Կազմվել և հաստատվել է հավատարմագրման գործընթացի իրականացման ժամանակացույցը:

Ինքնավերլուծություն

Հաշվի առնելով, որ ՄԿՈԻ հաստատությունների համար ծրագրային ինքնավերլուծության իրականացումը առաջին փորձառությունն է, ՈԱԱԿ-ը հավատարմագրվող ուսումնական հաստատությունների ներկայացուցիչների համար կազմակերպում է առկա և առցանց աշխատաժողովներ:

Աշխատաժողովների ընթացքում քոլեջներին ներկայացվել են՝

- ծրագրային հավատարմագրման չափանիշների և չափորոշիչների մեկնաբանությունները ՄԿՈԻ հաստատությունների համար,
- ծրագրային հավատարմագրման հարցաշարը և ինքնավերլուծության ձևաչափը,
- SWOT վերլուծության իրականացման սկզբունքները:

Ինքնավերլուծության իրականացման աշխատանքների ընթացքում քոլեջներին տրամադրվել է նաև ընթացիկ խորհրդատվական աջակցություն: ՈԱԱԿ-ի նախաձեռնությամբ կազմակերպվել են միջանկյալ հանդիպումներ և խորհրդատվական քննարկումներ, որոնց նպատակն էր աջակցել հաստատություններին՝ ինքնավերլուծության որակի բարձրացման և ընթացիկ խնդիրների լուծման հարցում:

Գյումրու պետական բժշկական քոլեջի «Քույրական գործ» կրթական ծրագրի ինքնավերլուծությունը ներկայացվել է 2025 թվականի հոկտեմբերի 9-ին: Ինքնավերլուծությունն իրականացվել է հաստատության աշխատակիցների՝ ղեկավար կազմի, վարչական, դասախոսական և ուսումնաօժանդակ համակազմի կողմից:

Նախապատրաստական փուլ

Փորձագիտական խումբը, ուսումնասիրելով ՄՈԻՀ-ի ինքնավերլուծությունը և ուղեկցող փաստաթղթերի փաթեթը, իրականացրել է նախնական գնահատում ըստ ձևաչափի՝ պատրաստելով լրացուցիչ ուսումնասիրման ենթակա անհրաժեշտ փաստաթղթերի, ինչպես նաև խնդիրների և հարցերի ցանկը՝ նշելով նաև համապատասխան ստորաբաժանումները կամ թիրախային խմբերը: Այնուհետև փորձագիտական խումբն ամփոփել է նախնական գնահատման արդյունքները և կազմել փորձագիտական այցի պլան-ժամանակացույց:

Նախնական այց

2025 թվականի նոյեմբերի 11-ին հանդիպում է տեղի ունեցել Գյումրու պետական բժշկական քոլեջի ղեկավար կազմի հետ: Հանդիպմանը ներկա են գտնվել ՈԱԱԿ Ինստիտուցիոնալ և ծրագրային փորձաքննության բաժնի ղեկավարը և համակարգողը: Հանդիպման ընթացքում քոլեջի ղեկավար կազմին են ներկայացվել և նրանց հետ համաձայնեցվել փորձագիտական այցի պլան-ժամանակացույցը, ինչպես նաև քննարկվել և փոխհամաձայնեցված որոշումներ են կայացվել փորձագիտական այցի տեխնիկական, կազմակերպչական, տեղեկատվական հարցերի, հանդիպումների մասնակիցների վարքագծի և էթիկայի նորմերի վերաբերյալ:

Փորձագիտական այց

Փորձագիտական այցը տեղի է ունեցել 2025 թվականի նոյեմբերի 10-ից 11-ն ընկած ժամանակահատվածում: Փորձագիտական այցը սկսվել և ավարտվել է քոլեջի ղեկավար կազմի հետ հանդիպումներով: Հարցերի պարզաբանման նպատակով կազմակերպված ֆոկլուս խմբային հանդիպումների՝ դասախոսներ, ուսանողներ և շրջանավարտներ, մասնակիցներն ընտրվել են նախօրոք տրամադրված ցանկից՝ ներկայացուցչականության սկզբունքով: Առաջնորդվելով Փորձաքննության իրականացման ձեռնարկով՝ ժամանակացույցում ներառվել են փորձագետների կողմից նախատեսվող հանդիպումները բոլոր խմբերի հետ, ինչպես նաև դասալսումներ, պրակտիկաների, ռեսուրսների դիտարկում և այլն:

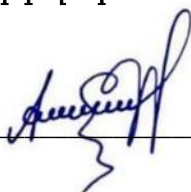
Չափանիշների վերաբերյալ վերջնական եզրակացության փորձագիտական խումբը հանգել է բոլոր անդամների քննարկումների և վերլուծությունների արդյունքում՝ մշտապես կիրառելով կոնսենսուսի սկզբունքը:

Փորձագիտական զեկույց

Փորձագիտական խմբի անդամները և ՈԱԱԿ համակարգողը պատրաստել են փորձագիտական զեկույցի նախնական տարբերակը: Փորձագիտական խմբի բոլոր անդամների հաստատումից հետո նախնական զեկույցը տրամադրվել է քոլեջին 2026 թվականի մայիսի 8-ին: Զեկույցի նախնական տարբերակի վերաբերյալ քոլեջն իր արձագանքն ուղարկել է ՈԱԱԿ 22-ը մայիսի 2026թ: ՈԱԱԿ-ը քոլեջի դիտարկումները տրամադրել է փորձագետներին: Այնուհետև ՈԱԱԿ-ը կազմակերպել է քոլեջի և փորձագիտական խմբի հետ առցանց հանդիպում, որի ժամանակ քննարկվել են հաստատության դիտարկումները փորձագիտական նախնական զեկույցի վերաբերյալ: Հաշվի առնելով այդ դիտարկումները՝ փորձագիտական խումբը կազմել է փորձագիտական զեկույցի վերջնական տարբերակը, որը խմբի կողմից հաստատվել է 26-ը հունիսի 2026թ.: :

Փորձագիտական խմբի համակարգողներ

Անահիտ Տերտերյան

Լիանա Ալավերդյան

26-ը հունիսի, 2026թ. .

1. ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ. Մասնագիտության կրթական ծրագիրը (այսուհետ՝ ՄԿԾ) համապատասխանում է ՀՀ կրթության որակավորումների ազգային շրջանակի, որակավորման բնութագրի և պետական կրթական չափորոշի պահանջներին, ինչպես նաև ՄՈՒՀ-ի առաքելությանը:

Փորձագիտական վերլուծություն: Գյումրու պետական բժշկական քոլեջի հիմնական առաքելությունն է գիտելիքի փոխանցումն ու տարածումը, որը կնպաստի գիտելիքի որակի և վարկանիշի բարձրացմանը, արդի աշխատաշուկայի պահանջներին բավարարող բուժքույրերի, մանկաբարձուհիների, դեղագործների և ատամնատեխնիկների դասական մոդելի ձևավորմանը, սովորողների սեփական գործելակերպն ու կարողություններն ազգաբնակչության շահերին համապատասխանեցմանը, միջազգային չափանիշներին համապատասխան մասնագետների պատրաստմանը:

Կրթական ծրագրի կառուցվածքը հիմնականում համապատասխանում է պետական կրթական չափորոշի պահանջներին, ինչը ապահովում է պետության կողմից սահմանված նվազագույն ուսումնառության վերջնարդյունքների ձեռքբերումը: Միաժամանակ քոլեջը կատարել է առանձին լրացումներ՝ նպատակ ունենալով հարստացնել ծրագրի բովանդակությունը և այն առավել ուղղել գործնական կարողությունների ձևավորմանը: Կատարված փոփոխությունները հիմնականում վերաբերում են մոդուլների ժամաքանակների ավելացմանը և գործնական պարապմունքների ուժեղացմանը, ինչը նպաստում է ուսանողների կիրառական հմտությունների զարգացմանը:

Մասնավորապես, կրթական ծրագրում ներդրվել է ընտրովի ֆրանսերեն լեզվի դասընթաց (36 ժամ), ինչը պայմանավորված է ֆրանսիական առողջապահական կազմակերպությունների հետ համագործակցության շրջանակում իրականացվող վերապատրաստումներին ուսանողների և դասախոսների մասնակցությամբ: Միաժամանակ քոլեջի կողմից հստակ սահմանված չէ տվյալ դասընթացի ուսումնառության ակնկալվող մակարդակը, քանի որ, ըստ փորձագիտական խմբի, սահմանված ժամաքանակը բավարար չէ խորը լեզվական կարողություններ ձևավորելու համար: Քոլեջը «Հայկական Կարիտաս» բարեգործական կազմակերպության հետ համագործակցության արդյունքում ծրագրում ներառել է նաև «Միայնակ ծերերի խնամք» դասընթացը (19 ժամ), որով կարևորել է սոցիալական ուղղվածության բաղադրիչը: Կրթական ծրագրում իրականացվել են նաև առանձին կառուցվածքային փոփոխություններ: Մասնավորապես՝ «Քույրական գործը մանկաբուժությունում» որոշ մոդուլներ 3-րդ կուրսից տեղափոխվել են 4-րդ կուրս՝ մոդուլների հաջորդականության վերանայման և դրանց բովանդակային տրամաբանական հաջորդականությունն ապահովելու նպատակով: Կատարվել են նաև ժամաքանակների վերանայումներ. առանձին մոդուլների տրամադրվել է հավելյալ ժամաքանակ: Այսպես, «Մարդու կենսագործունեության փուլերը» մոդուլում (մտուրային, նախադպրոցական, վաղ դպրոցական և դեռահասության տարիքային առանձնահատկություններ) նախատեսված 24 ժամին ավելացվել է ևս 4 ժամ (8 տեսական/20 գործնական), իսկ

«Համաճարակաբանություն» մոդուլում ժամաքանակը սահմանված 36 ժամի փոխարեն տրվել է 42 ժամ (12 տեսական / 30 գործնական): Նշված փոփոխությունները կրել են նպատակային բնույթ: Մասնավորապես, «Համաճարակաբանություն» մոդուլի ժամաքանակի ավելացումը պայմանավորված է առողջապահական համակարգում գործող կարգավորումների և պահանջների փոփոխություններով (օրինակ՝ ձեռքերի հիգիենայի և անհատական պաշտպանիչ միջոցների կիրառման մոտեցումների վերանայում), ինչը միտված է ուսանողների մասնագիտական պատրաստվածության արդիականացմանը:

Առանձին մոդուլներում կատարվել են նաև թեմաների հաջորդականության տեղափոխություններ՝ հաշվի առնելով, որ դրա արդյունավետ ուսումնասիրման համար անհրաժեշտ են մեկ այլ մոդուլներից նախնական գիտելիքներ: Նշված փոփոխությունները կատարվել են դասալսումների արդյունքների և դասախոսների հետ քննարկումների հիման վրա: Միևնույն ժամանակ փորձագիտական խմբի կողմից իրականացված դասալսումները ցույց են տվել, որ մոդուլային ուսումնական ծրագրերում առկա են թեմաների հաջորդականության որոշակի անհամապատասխանություններ: Մասնավորապես՝ նկատվում են դեպքեր, երբ ուսանողները նախ ուսումնասիրում են բարդ կամ ախտաբանական թեմաներ՝ առանց դրանց հիմքում ընկած նորմալ գործընթացների լիարժեք յուրացման (օրինակ՝ կոնքային առաջադրությամբ ծննդաբերություն՝ մինչ նորմալ ծննդաբերության ուսումնասիրությունը): Սա պայմանավորված է նրանով, որ «Քույրական գործը մանկաբարձությունում և գինեկոլոգիայում. ֆիզիոլոգիական մանկաբարձություն» և «Քույրական գործը մանկաբարձությունում և գինեկոլոգիայում. ախտաբանական մանկաբարձություն» մոդուլները իրականացվում են նույն կիսամյակում՝ զուգահեռաբար: Փորձագիտական խումբը կարևորում է մոդուլների և դասացուցակի ավելի համակարգված պլանավորումը, ինչպես նաև դասախոսների միջև համագործակցության ուժեղացումը, որպեսզի թեմաները դասավանդվեն տրամաբանական հաջորդականությամբ՝ սկզբում նորման, ապա պաթոլոգիան: Այս մոտեցումը հնարավորություն կտա ուսանողներին ձևավորել ամբողջական պատկերացում և ապահովել առավել կայուն ու կիրառելի գիտելիքներ:

«Պացիենտի և բուժաշխատողի իրավունքներ և պաշտպանություն» մոդուլում ներառվել են բարեվարքության կանոններ, որոնք ներդրվել են գործատուների արձագանքի հիման վրա և միտված են բուժաշխատողների հաղորդակցական կարողությունների զարգացմանը: Բացի այդ, իրականացվել են բովանդակային փոփոխություններ առանձին մոդուլների թեմատիկ պլաններում: Մասնավորապես, «Քույրական գործը թերապիայում» և «Քույրական գործի հիմունքներ» մոդուլներում ավելացվել են նոր թեմաներ, այդ թվում՝ «մարմնի բիոմեխանիկա» բաժնում ներառվել են հիվանդի տեղաշարժման և տեղափոխման ժամանակակից տեխնիկաներ, ինչը նպաստում է ուսանողների գործնական հմտությունների զարգացմանը: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ քուլեջը միտում ունի կրթական ծրագիրը առավել զարգացնել պացիենտի խնամքի ուղղությամբ, և ներկայումս այդ բաղադրիչը ծրագրում առանձնահատուկ կարևորություն ունի: Այս մոտեցումը պայմանավորված է նաև Ֆրանսիայի հետ համագործակցությամբ և համապատասխան ոլորտում փորձի ուսումնասիրությամբ: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում այս ուղղությամբ կատարված փոփոխությունները, քանի որ դրանք նպաստում են ուսանողների կիրառական կարողությունների ձևավորմանը: Միևնույն

Ժամանակ ընդգծվում է, որ քույրական գործունեությունը ներառում է ոչ միայն խնամքի հետ կապված կախյալ գործողություններ, այլև ինքնուրույն մասնագիտական որոշումների կայացում: Այս առումով կարևոր է, որ կրթական ծրագիրը հավասարակշռված ձևով ապահովի նաև ուսանողների վերլուծական մտածողության, ինքնուրույն որոշումների կայացման և մասնագիտական խոր գիտելիքների զարգացումը, ինչը անհրաժեշտ է ՈԱՇ-ի հինգերորդ մակարդակի որակավորման ապահովման համար:

Վերջին տարիներին վերանայվել է գործնական և տեսական ժամերի հարաբերակցությունը. ընդհանուր մասնագիտական մոդուլներում այն կազմում է մոտավորապես 1:2, իսկ հատուկ մասնագիտական մոդուլներում՝ 1:2-ից 1:3 հարաբերակցությամբ: Հատուկ մասնագիտական մոդուլներից 4-ին (Քույրական գործի հիմունքների 4 մոդուլներ) ամբողջությամբ հատկացված են գործնական ժամեր: Այս մոտեցմամբ քոլեջը նպատակ ունի առավել զարգացնել ուսանողների գործնական կարողությունները և դրանք համապատասխանեցնել մասնագիտական գործունեության պահանջներին:

Միաժամանակ խումբը նշում է, որ կրթական ծրագրի բովանդակային փոփոխությունները դեռևս ամբողջությամբ չեն արտացոլում ժամանակակից բժշկության ոլորտում տեղի ունեցող զարգացումները և նորարարական մոտեցումները: Մասնավորապես, ծրագրում առկա են թեմաներ և մեթոդներ (օրինակ՝ սիֆոնային հոգնաներ), որոնք ներկայումս բժշկական պրակտիկայում փոխարինվել են ավելի արդիական միջամտություններով (ինսուբացիոն և էքստուբացիոն շրջանի խնամք, խողովակների խնամք և ախտահանում, պարենտերալ սնուցում և խնամք): Միևնույն ժամանակ նշված արդիական թեմաներից որոշների ժամաքանակը սահմանափակ է (օրինակ՝ պարենտերալ սնուցումը՝ 1 ժամ), ինչը չի ապահովում դրանց լիարժեք յուրացումը: Այս համատեքստում, թեև գործնական բաղադրիչի ուժեղացումը նպաստում է կիրառական հմտությունների ձևավորմանը, բովանդակության արդիականացման և ժամանակակից պրակտիկային համապատասխանեցման հարցը մնում է կարևոր խնդիր: Նշված փոփոխությունների արդյունավետ ներդրման համար անհրաժեշտ է համակարգված կերպով ուսումնասիրել և կիրառել միջազգային ուղեցույցներ և պրոտոկոլներ, որոնք արդեն կիրառվում են առողջապահական համակարգում:

Քոլեջը իրականացրել է կրթական ծրագրի քարտեզագրում, որտեղ ներկայացված են պետության կողմից սահմանված 19 վերջնարդյունքները, ինչպես նաև ընդհանուր հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և բնագիտական բլոկից բխող, ընդհանուր 28 վերջնարդյունքներ: Քարտեզագրման շրջանակում սահմանվել են վերջնարդյունքներին հասնելու դասավանդման և գնահատման մեթոդները, ինչպես նաև դրանց ձեռքբերման մակարդակները՝ ծանոթություն, պրակտիկա և լիարժեք տիրապետում: Միևնույն ժամանակ փորձագիտական խումբը արձանագրում է, որ քարտեզագրումը կարիք ունի բարելավման: Մասնավորապես, վերջնարդյունքների գնահատման մեթոդները բավարար չափով հստակեցված չեն, և հաճախ բոլոր վերջնարդյունքների համար նշվում են նույն ընդհանրացված ձևակերպումները (օրինակ՝ տարբերակված ստուգարք, պետական ամփոփիչ ստուգում)՝ առանց կոնկրետ գնահատման գործիքների տարբերակման: Մա չի ապահովում գնահատման և վերջնարդյունքների միջև հստակ կապ և չի թույլ տալիս գնահատել ընտրված մեթոդների արդյունավետությունը: Բացի այդ, քարտեզագրման մեջ

նշված է, որ ուսանողները բոլոր վերջնարդյունքների համար հասնում են լիարժեք տիրապետման մակարդակի, սակայն գործնական աշխատանքների դիտարկումը ցույց է տալիս, որ այդ մակարդակը ոչ միշտ է ապահովվում: Այս համատեքստում անհրաժեշտ է հստակեցնել գնահատման մեթոդները՝ յուրաքանչյուր վերջնարդյունքի համար սահմանելով համապատասխան գործիքներ (օրինակ՝ սիմուլյացիա, չեքլիստ, բանավոր հարցում, թեստ), ինչպես նաև վերանայել արդյունքների ձեռքբերման մակարդակների գնահատումը՝ այն առավել իրատեսական և չափելի դարձնելու նպատակով:

Ինչ վերաբերում է կրթական ծրագրի համեմատությանը այլ կրթական ծրագրերի հետ, ապա անհրաժեշտ է նշել, որ բենչմարքինգ է իրականացվել Հենակետային բժշկական քոլեջի, Վանաձորի պետական բժշկական քոլեջի և Արարատի պետական բժշկական քոլեջի հետ: Ուսումնասիրել են ուսուցման նյութերը, փաստաթղթերը: Երևանի հենակետային քոլեջից ձեռք է բերվել մասնագիտական գրականությունը, որը ներդրվելու է մոդուլային ծրագրերում որպես ուսումնառության նյութ: Ծրագրային փոփոխություններ այս համեմատության արդյունքում չի իրականացվել: Բենչմարքինգը եղել է համեմատության մակարդակում, դասավանդման և գնահատման, սովորեցնելու ճանապարհների խորքային ուսումնաիրություններ տեղի չեն ունեցել, քանի որ դա իրենից ենթադրում է առավել երկարաժամկետ գործընթաց: Իրականացվել է բենչմարքինգ նաև ֆրանսիական Actions Sante Femmes կազմակերպության հետ, որի արդյունքում քոլեջը ներդրել է պրակտիկաների կազմակերպման սխեմատիկ պլանավորում դրանք առավել համակարգված անցկացնելու համար:

Փորձագիտական խումբը խրախուսում է իրականացնել առավել խորքային բենչմարքինգ՝ կենտրոնանալով հատկապես դասավանդման և գնահատման գործընթացների վրա: Կարևոր է առանձնապես ուսումնասիրել գնահատման ժամանակակից մոտեցումները, մասնավորապես օբյեկտիվ կառուցվածքային կլինիկական քննությունների (ՕԿԿԲ/OSCE) համակարգը, որի կիրառումը կարող է նպաստել գնահատման գործընթացների առավել օբյեկտիվացմանը և արդյունավետության բարձրացմանը:

Ինչ վերաբերում է կրթական ծրագրի արդյունավետությանը, ապա շրջանավարտների զբաղվածության ցուցանիշը վերջին տարիներին աճել է՝ 2022–2023 թթ.՝ կազմելով 50%, 2023–2024 թթ.՝ 63.5%, իսկ 2024–2025 թթ.՝ մեկ տարի անց մասնագիտական զբաղվածությունը կազմել է 55.9%: Նախորդ տարիներին այդ ցուցանիշը եղել է մոտ 30–38%, ինչի արդյունքում արձանագրվել է մոտ կրկնակի աճ: Նշված աճը վկայում է կրթական ծրագրի որոշակի համապատասխանության մասին աշխատաշուկայի պահանջներին: Քոլեջը այս արդյունքները կապում է նաև կարիերայի կենտրոնի և գործատուների հետ համագործակցության ակտիվացման հետ, ինչը նպաստում է շրջանավարտների աշխատանքի տեղավորմանը: Միևնույն ժամանակ արձանագրվում է, որ զբաղվածության աճը պայմանավորված է նաև արտաքին գործոններով, մասնավորապես՝ բժշկական հաստատություններում կադրային սերնդափոխության գործընթացներով:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ կրթական ծրագիրը համապատասխանում է պետական կրթական չափորոշչի պահանջներին, իրականացվել են բովանդակային և

կառուցվածքային փոփոխություններ՝ ուղղված գործնական կարողությունների զարգացմանը, ծրագրում որոշակիորեն հաշվի են առնվում գործատուների պահանջները և իրականացվում են համագործակցություններ արտաքին կազմակերպությունների հետ, ինչպես նաև արձանագրվում է շրջանավարտների զբաղվածության կայուն աճ՝ փորձագիտական խումբը գտնում է, որ կրթական ծրագիրը **բավարարում է** չափանիշի պահանջներին:

Եզրակացություն: Ծրագրի համապատասխանությունը չափանիշ 1-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար:**

2. ԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ. ՄԿԾ-ն ապահովված է մասնագիտական անհրաժեշտ որակավորումներ ունեցող դասախոսական կազմով՝ ՄԿԾ-ի նպատակներն իրականացնելու համար:

Փորձագիտական վերլուծություն: Քույրական գործ ՄԿԾ-ի իրականացման գործընթացում ներգրավված է 63 դասավանդող, որոնց թվում են հանրակրթական, ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական ուղղություններով դասավանդողներ: Դասավանդողներից 31-ը պրակտիկ բժիշկներ են, իսկ 11-ը՝ գործող բուժքույրեր: Հատկանշական է, որ կրթական ծրագրի մասնագիտական բաղադրիչի զգալի մասը սպասարկվում է գործնական փորձառություն ունեցող մասնագետների կողմից, ինչը կարող է նպաստել ուսանողների կլինիկական մտածողության և մասնագիտական վարքագծի ձևավորմանը: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ դասախոսական կազմ ընտրելիս Քոլեջը նախընտրություն է տալիս բուժաշխատողներին, ինչպես նաև առանձին դեպքերում ներգրավում է սեփական շրջանավարտներին: Դասախոսական կազմը հիմնականում կայուն է: Դասախոսական համակազմի 40%-ը հիմնական դասախոսներ են, իսկ 54%-ը գործատու և բժիշկ դասախոսներ են: Մասնագիտական մոդուլների շրջանակում քոլեջն ունի հիմնականում 3-5 դասախոս մասնագիտական մոդուլների մեծ մասի դասավանդման համար, և փոխարինելիության խնդիր չի արձանագրվում: Միաժամանակ, վերջին տարիներին ներգրավվել են նոր դասախոսներ: Սակայն, հաշվի առնելով, որ դասախոսական կազմի միջին տարիքը կազմում է մոտ 62 տերական, անհրաժեշտ է շարունակել դասախոսական կազմի երիտասարդացման քաղաքականությունը:

Դասախոսների որակավորումները հիմնականում համապատասխանում են դասավանդվող առարկաների մասնագիտական ուղղվածությանը՝ բացառությամբ որոշ դեպքերի, որոնք պայմանավորված են կադրային սակավությամբ: Մասնավորապես՝ սանիտարիայի կրթություն ունեցող մասնագետը դասավանդում է ռեանիմացիա, մաթեմատիկայի մասնագետը՝ «Պացիենտի և բուժաշխատողի իրավունքներ և պաշտպանություն» և «Հաղորդակցություն» առարկաները, իսկ բուժքրոջ որակավորում

ունեցող մասնագետը՝ նաև մարդու անատոմիա, ֆիզիոլոգիա և պաթոլոգիայի հիմունքները: Հաշվի առնելով, որ նշված մոդուլներից որոշները սպեցիֆիկ են և ենթադրում են մասնագիտական խորը գիտելիքներ, փորձագիտական խումբը կարևորում է, որ քոլեջը իրականացնի ուսանողների ուսումնառության արդյունքների շարունակական գնահատում՝ պարզելու, արդյոք ուսանողները լիարժեք ձեռք են բերում տվյալ մոդուլներով սահմանված բոլոր վերջնարդյունքները:

Դասախոսների գնահատումը քոլեջում իրականացվում է դասալսումների և ուսանողների կողմից լրացվող հարցումների միջոցով: Քոլեջի կողմից իրականացված դասալսումների արդյունքների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ դասախոսների գնահատման գործընթացում հիմնական ուշադրությունը կենտրոնացած է դասավանդման մեթոդաբանական կողմի վրա: Սակայն փորձագիտական խմբի կողմից իրականացված՝ ուսանողների գործնական մանիպուլյացիաների դիտարկումները ցույց տվեցին, որ առանձին դեպքերում ուսանողների մասնագիտական մնացորդային գիտելիքները և գործնական կարողությունները լիարժեք ձևավորված չեն. նրանք դժվարություններ են ունենում որոշ մանիպուլյացիաների ինքնուրույն իրականացման և համապատասխան մասնագիտական գիտելիքների կիրառման հարցում: Այս համատեքստում փորձագիտական խումբը կարևորում է, որ դասախոսի արդյունավետության գնահատումը հիմնվի ոչ միայն դասավանդման գործընթացի կազմակերպման, այլև ուսանողների կողմից ծրագրով նախատեսված գիտելիքների և գործնական կարողությունների ձեռքբերման վրա:

Քոլեջում իրականացվում են նաև փոխադարձ դասալսումներ, սակայն փորձագիտական խումբը կարևորում է դրանց առավել թիրախային կազմակերպումը՝ հատկապես ոլորտային մասնագետների ներգրավմամբ: Փորձագիտական խմբի դիտարկմամբ դասալսումների հիմքում կարևոր է դնել ոչ միայն դասավանդման մեթոդների դիտարկումը, այլև դասի բովանդակությունը և ուսանողի առաջընթացի գնահատումը: Այս նպատակով նպատակահարմար է նույն դասախոսի մոտ իրականացնել հաջորդական դասալսումներ, որոնք հնարավորություն կտան դիտարկել ուսանողների գիտելիքների և կարողությունների զարգացումը դասընթացի տարբեր փուլերում՝ մինչև մոդուլային վերջնարդյունքների ձեռքբերումը: Նման մոտեցումը կարող է նպաստել փորձի փոխանակմանը, դասավանդման արդյունավետության գնահատմանը և դասընթացի բովանդակության համապատասխանության վերլուծությանը ծրագրի ուսումնառության արդյունքներին:

Սկսնակ դասախոսների հետ իրականացվում են մեթոդական աշխատանքներ: Մեթոդիստն ունի հստակ պլան նրանց հետ աշխատանքի համար, ինչպես նաև կազմակերպվում են դասալսումներ փորձառու դասախոսների կողմից, ինչը նպաստում է փորձի փոխանցմանը և կիրառմանը:

Վերջին տարիներին որոշակիորեն ակտիվացել են դասախոսների վերապատրաստումները: 2020–2025 թթ. ընթացքում վերապատրաստվել է համապատասխանաբար 17 (2020 թ.), 16 (2021 թ.), 22 (2023 թ.), 24 (2024 թ.) և 20 (2025 թ.) դասախոս: Վերապատրաստումները հիմնականում եղել են մեթոդական բնույթի և իրականացվել են ՄԿՈՒԶԱԿ-ի կողմից՝ ուղղված կրթական ծրագրերի մշակմանը և կարողություններին միտված ուսումնառության կազմակերպմանը: Մեթոդական սեմինար է իրականացրել նաև ամբիոնի վարիչը՝ «Ուսանողի ինքնուրույն սովորելու կարողության

զարգացումը» թեմայով: Բժիշկ դասախոսները մասնակցում են նաև շարունակական մասնագիտական զարգացման (ՇՄՁ) ծրագրերին: Ինչպես նաև Erasmus+ IMPROVET-AM ծրագրի շրջանակում քոլեջի 6 դասախոս անցել են նաև մեթոդական վերապատրաստումներ սանիտարիայի ուղղությամբ Ֆրանսիայում և Իտալիայում:

Չնայած վերապատրաստումների առկայությանը՝ դրանց բովանդակությունը սահմանափակ է դասավանդվող մոդուլների մասնագիտական առանձնահատկությունների տեսանկյունից: Բացի այդ, վերապատրաստումները ոչ միշտ են բխում դասախոսների իրական կարիքներից և չեն ապահովում բոլոր դասախոսների համարժեք ընդգրկվածությունը: Այս համատեքստում քոլեջը պետք է առաջնային ուշադրություն դարձնի դասախոսների կարիքների խորքային գնահատմանը՝ այն կապակցելով ուսանողների կարողությունների ձևավորման և ուսումնառության վերջնարդյունքների հետ: Անհրաժեշտ է կազմակերպել նեղ մասնագիտական ուղղվածությամբ վերապատրաստումներ, որոնք կաջակցեն դասախոսներին ոլորտի արդիական զարգացումների և ժամանակակից մոտեցումների կիրառմանը:

Քոլեջում իրականացվում են նաև վարպետաց դասեր, որոնք նպաստում են նոր մեթոդների և փորձի փոխանցմանը: Վերջին երկու տարում անցկացվել է 8 վարպետաց դաս: Դրանց արդյունքում որոշ թեմաներ ներառվել են մոդուլային ծրագրերում: Օրինակ՝ «Անհետաձգելի բուժօգնության ծառայության կազմակերպման սկզբունքները արտակարգ իրավիճակներում» թեմայով վարպետաց դասի նյութերը ներառվել են «Անվտանգություն և առաջին բժշկական օգնություն» մոդուլում: Նմանապես, «Մարմնի ճիշտ կենսամեխանիկա» թեմայով դասընթացի արդյունքները ներառվել են համապատասխան մոդուլում՝ նպաստելով ուսանողների գործնական հմտությունների զարգացմանը:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ քոլեջը ապահովում է դասախոսական բավարար և հիմնականում կայուն կազմ՝ գործնական փորձառություն ունեցող մասնագետների ներգրավմամբ, դասախոսների որակավորումները հիմնականում համապատասխանում են դասավանդվող առարկաների մասնագիտական ուղղվածությանը, իրականացվում են դասախոսների գնահատման և մասնագիտական զարգացման գործընթացներ, ինչպես նաև կիրառվում են դասավանդման բարելավմանն ուղղված տարբեր մեխանիզմներ, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ «Քույրական գործ» կրթական ծրագիրը **բավարարում է** չափանիշի պահանջներին:

Եզրակացություն: Կրթական ծրագրի համապատասխանությունը չափանիշ 2-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար:**

3. ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄԸ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԴՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ. ՄԿԾ-ի շրջանակում կիրառվող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդներն ապահովում են ուսանողների մոտ ուսումնառության ակնկալվող արդյունքների ձեռքբերումը:

Փորձագիտական վերլուծություն: Գյումրու պետական բժշկական քոլեջը «Քույրական գործ» կրթական ծրագրի շրջանակում դասավանդման մեթոդների և ուսումնառության վերջնարդյունքների համապատասխանությունը ցույց տալու նպատակով իրականացրել է քարտեզագրում: Ըստ քարտեզագրման՝ հիմնականում կիրառվում են դասախոսություն, դերախաղ, ցուցադրական մանիպուլյացիա, քննարկումներ, գործնական աշխատանքներ, քեյսերի ուսումնասիրություն և այլն: Միաժամանակ, անհրաժեշտ է նշել, որ կան վերջնարդյունքներ, որոնց ձեռքբերումը առավել բարդ է: Օրինակ՝ «Անհետաձգելի իրավիճակներում նախաբժշկական օգնության ցուցաբերում...» վերջնարդյունքը պահանջում է ուսանողի կողմից արագ արձագանք և ավտոմատացված հմտությունների ձևավորում: Սակայն կիրառվող դերախաղային մեթոդները լիարժեք չեն ապահովում իրական պայմաններին մոտ միջավայր և անհրաժեշտ ճնշում: Նման վերջնարդյունքների ձևավորման համար նպատակահարմար է կիրառել սիմուլյացիոն ուսուցման մեթոդներ, որոնց ընթացքում ուսանողները կիրականացնեն կոնկրետ մանիպուլյացիաներ սահմանված ժամանակային սահմանափակումներում՝ ապահովելով գործնական հմտությունների ավտոմատացման գործընթացը:

Անհրաժեշտ է նշել, որ Քոլեջը դասավանդման արդյունավետությունը ապահովելու նպատակով կուրսը բաժանում է ենթախմբերի (12–15 ուսանող), ինչը տեսականորեն հնարավորություն է տալիս ապահովել անհատական մոտեցում և հետադարձ կապ բոլոր ուսանողներին:

Փորձագիտական խմբի կողմից իրականացված դասալսումները ցույց են տալիս, որ տարբեր դասախոսների մոտ դասավանդման մոտեցումները տարբեր են: Դասալսումներից պարզ դարձավ, որ երբեմն կիրառվող դասավանդման մեթոդների և ուսումնառության վերջնարդյունքների միջև կապը ոչ միշտ է լիարժեք արտահայտված: Օրինակ՝ «Քույրական գործը թերապիայում» մոդուլում, որտեղ քննարկվում է հիպերտոնիկ կրիզը, ուսանողներին տրամադրվում են նախապես պատրաստված նյութեր և ներկայացվում է կիրառվող դեղորայքը, սակայն բավարար չափով չեն շեշտադրվում դեղերի առանձնահատկությունները և դրանց կիրառման կապը կոնկրետ կլինիկական իրավիճակների հետ: Նմանապես, նույն մոդուլի շրջանակում «Թոքերի թարախակույտ» թեմայի ուսուցման ընթացքում ներկայացվում են հիվանդության առաջացման մեխանիզմները, կլինիկական դրսևորումները և հետազոտման եղանակները, սակայն բուժքրոջ համար էական նշանակություն ունեցող գործնական բաղադրիչը՝ հիվանդի դիրքի փոփոխության կապը տվյալ պաթոլոգիայի հետ, ամբողջությամբ չի բացահայտվում: Այսպիսի մոտեցման պայմաններում ուսանողների մոտ ձևավորվում են մասնագիտական պատկերացումներ, որոնք ամբողջությամբ չեն կապվում բուժքրոջ իրական գործունեության հետ: Արդյունքում ամբողջական չի ձևավորվում քույրական գործընթացի

փուլերում բուժքրոջ արձագանքը, ինչը կարող է հանգեցնել խնամքի կազմակերպման ոչ լիարժեք կամ ոչ արդյունավետ իրականացմանը:

Միաժամանակ հարկ է նշել, որ կան նաև դասախոսներ, որոնք դասավանդման գործընթացում ապահովում են ոչ միայն գործնական գործողությունների ցուցադրում, այլև դրանց հիմնավոր բացատրություն՝ ներկայացնելով, թե ինչու է տվյալ միջամտությունը իրականացվում: Բացի այդ, ուսանողները հնարավորություն են ստանում կրկնել գործողությունները և ստանալ հետադարձ կապ իրենց կատարած աշխատանքի վերաբերյալ: Նման մոտեցումներ կիրառվում են, օրինակ, «Քույրական գործի հիմունքներ. ինֆեկցիոն վերահսկողության հիմունքներ» և «Քույրական գործի հիմունքներ. մարմնի բիոմեխանիկա» մոդուլների շրջանակում: Բացի այդ, առկա են նաև դեպքեր, երբ դասավանդման գործընթացում հաշվի են առնվում գործատուների կարիքները: Մասնավորապես, ուսանողների կողմից բժշկական հաստատություններում փաստաթղթերի վարման հետ կապված դժվարությունների վերաբերյալ գործատուից ստացված հետադարձ կապի հիման վրա դասավանդման մեջ ներառվել են Գյումրի բժշկական կենտրոնում կիրառվող փաստաթղթերը: Այս մոտեցումը նպաստում է ուսուցման գործընթացի առավել մոտեցմանը իրական աշխատանքային միջավայրին և աջակցում է ուսանողների գործնական պատրաստվածության բարձրացմանը՝ ապահովելով նրանց առավել սահուն ինտեգրումը աշխատաշուկա:

Փորձագիտական խումբը նշում է, որ դասավանդման մեթոդների և մոտեցումների տարբերությունը բարդացնում է միասնական կրթական չափանիշների պահպանումը և ուսումնասության վերջնարդյունքների համահունչ ապահովումը: Նման տարբերություններ նկատվում են ոչ միայն տարբեր մոդուլներ դասավանդող դասախոսների միջև, այլև նույն մոդուլները դասավանդողների շրջանում: Փորձագիտական խումբը նշում է, որ քոլեջը կարիք ունի ստեղծել մեթոդական համահունչության մեխանիզմ, որ դասախոսները ունենան դասավանդման նույն մոտեցումները և ապահովեն նույն արդյունավետությունը:

Նաև նկատելի է, որ դասավանդման ընթացքում դասախոսները ոչ միշտ են լիարժեք օգտագործում քոլեջի առկա ռեսուրսային հնարավորությունները: Առանձին դեպքերում գործնական ուսուցումը փոխարինվում է դասագրքային սահմանումների և տեսական նյութի վերարտադրմամբ, ինչը սահմանափակում է ուսանողների անատոմիական պատկերացումների, կլինիկական մտածողության և գիտելիքների գործնական կիրառման կարողությունների ձևավորումը:

Ինչ վերաբերում է գործնական կարողությունների ձևավորմանը, ուսանողների գործնական հմտությունների դիտարկումը ցույց է տալիս, որ ոչ բոլոր ուսանողներն են լիարժեք կարողանում ցուցադրել նախորդ դասընթացների ընթացքում ուսումնասիրված գործնական կարողությունները: Փորձագիտական հանդիպումների, բանավոր հարցումների և դիտարկումների արդյունքները վկայում են, որ ուսանողները միշտ չէ, որ հնարավորություն են ունենում բավարար հաճախականությամբ և կրկնելիությամբ իրականացնել մասնագիտական գործողությունները՝ հմտությունների կայուն ձևավորման համար անհրաժեշտ մակարդակով: Արդյունքում որոշ դեպքերում լիարժեք չի ապահովվում գործնական հմտությունների ամրապնդումը և դրանց կայուն կիրառելիությունը մասնագիտական իրավիճակներում:

Փորձագիտական խումբը կարևորում է, որ քոլեջը հստակ սահմանի գործնական կարողությունների ձևավորման նվազագույն պահանջները՝ ներառյալ յուրաքանչյուր գործնական գործողության կատարման անհրաժեշտ հաճախականությունը և կրկնելիությունը՝ ապահովելով ուսանողների կողմից հմտությունների աստիճանական և կայուն յուրացումը:

Ինչ վերաբերում է դասավանդման նոր՝ միջազգային մակարդակում կիրառվող առաջավոր փորձի և մոտեցումների ուսումնասիրմանը, անհրաժեշտ է նշել, որ նման գործընթացներ Քոլեջում որոշակիորեն իրականացվում են միջազգային ծրագրերի շրջանակներում: Մասնավորապես, Եվրամիության կողմից ֆինանսավորվող Erasmus+ IMPROVET-AM ծրագրի շրջանակներում վեց դասախոս ուսումնասիրել են սանիտարիայի ոլորտում կիրառվող նոր մոտեցումները, ինչպես նաև սահմանափակ կարողություններով անձանց խնամքի առանձնահատկությունները: Միաժամանակ անհրաժեշտ է նշել, որ կան դասախոսներ, որոնք արդեն իսկ ներառել են ձեռք բերված փորձը մոդուլային ծրագրերում: Օրինակ՝ «Ք/գ հիմունքներ. մարմնի բիոմեխանիկա» մոդուլի շրջանակում ներկայացվում են հիվանդի ճիշտ դիրքերի ապահովման մոտեցումները, որոնք միտված են ինչպես բուժքրոջ, այնպես էլ պացիենտի անվտանգության ապահովմանը:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ քոլեջում իրականացվել է դասավանդման մեթոդների և ուսումնառության վերջնարդյունքների քարտեզագրում, կիրառվում են տարբեր դասավանդման մեթոդներ, ապահովվում է ուսանողակենտրոն մոտեցումներ, առկա են գործնական հմտությունների զարգացմանն ուղղված առանձին արդյունավետ փորձեր, ինչպես նաև իրականացվում են միջազգային փորձի ուսումնասիրման և որոշ դեպքերում դրա ներդրման գործընթացներ՝ փորձագիտական խումբը գտնում է, որ «Քույրական գործ» կրթական ծրագիրը **բավարարում է** չափանիշի պահանջներին:

Եզրակացություն: Կրթական ծրագրի համապատասխանությունը չափանիշ 3-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար:**

4. ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ. ՄԿԾ-ն ունի ակադեմիական ազնվությանը նպաստող գնահատման համակարգ, ինչը թույլ է տալիս հավաստել ուսանողի առաջընթացը և ուսումնառության ակնկալվող արդյունքների ձևավորումը և ձեռքբերումը:

Փորձագիտական վերլուծություն: Գնահատման գործընթացի արդյունավետությունը դիտարկելու նպատակով Քոլեջն իրականացրել է ՄԿԾ քարտեզագրում: Քարտեզագրման վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ վերջնարդյունքների գնահատման համար հիմնականում կիրառվում են միատեսակ մեթոդներ՝ տարբերակված ստուգարք, բանավոր հարցում, որոշ դեպքերում նաև պետական ամփոփիչ ստուգում՝ անկախ վերջնարդյունքների բնույթից և բարդության մակարդակից: Փորձագիտական

խումբը նշում է, որ անհրաժեշտ է վերանայել գնահատման մեթոդների քարտեզագրումը՝ հստակ սահմանելով, թե յուրաքանչյուր վերջնարդյունքը ինչ կոնկրետ մեթոդով է գնահատվում (օրինակ՝ սիմուլյացիա, գնահատման թերթիկ (checklist), թեստ, կառուցվածքային բանավոր հարցում և այլն), այլ ոչ միայն ներկայացվեն ընդհանուր ձևակերպումներ: Սա հնարավորություն կտա քոլեջին ոչ միայն համակարգել գնահատման գործընթացը, այլև գնահատել ընտրված մեթոդների արդյունավետությունը՝ հասկանալու, թե արդյոք դրանք իրականում թույլ են տալիս չափել տվյալ վերջնարդյունքի ձեռքբերման մակարդակը և ապահովել անհրաժեշտության դեպքում դրանց վերանայումն ու բարելավումը: Քարտեզագրման արդյունքում բացահայտվել է նաև, որ առանձին վերջնարդյունքների գնահատման համար առկա մեթոդներն ու ռեսուրսները բավարար չեն, ինչի հիման վրա իրականացվել են համապատասխան ծրագրային փոփոխություններ և ռեսուրսային համալրումներ:

Փորձագիտական խումբը նաև գտնում է, որ քարտեզագրման հետագա բարելավման ընթացքում նպատակահարմար է յուրաքանչյուր ուսումնառության վերջնարդյունքի համար սահմանել նվազագույն պարտադիր կարողությունները («կարմիր գծերը»), որոնք բոլոր ուսանողները պետք է անպայման ցուցադրեն՝ անկախ ընդհանուր գնահատականից: Այդ նվազագույն շեմերը նպատակահարմար է սահմանել՝ ելնելով պացիենտի անվտանգության սկզբունքից՝ առանձնացնելով այն կրիտիկական կարողություններն ու գործողությունները, որոնց ոչ լիարժեք տիրապետումը կարող է վտանգել պացիենտի անվտանգությունը: Սա հնարավորություն կտա գնահատման համակարգում հստակ տարանջատել բոլոր շրջանավարտների համար պարտադիր մասնագիտական կոմպետենցիաները և ապահովել, որ կրթական ծրագիրն ավարտող յուրաքանչյուր ուսանող տիրապետի անվտանգ և արդյունավետ մասնագիտական գործունեության համար անհրաժեշտ նվազագույն կարողություններին: Քոլեջը կարիք ունի նաև պլանավորելու, թե ուսման ընթացքում քանի անգամ և ինչ պայմաններում պետք է դրանք ցուցադրվեն և գնահատվեն, որպեսզի ծրագրի ավարտին վստահ լինի, որ յուրաքանչյուր ուսանող ձեռք է բերել այդ կարողությունները:

2021 թվականին քոլեջը գնահատել է ամփոփիչ ատեստավորման գործընթացի արդյունավետությունը, որի արդյունքները ցույց են տվել, որ կիրառվող գնահատման ձևաչափը լիարժեք չի ապահովում ուսանողների մասնագիտական կարողությունների բացահայտումը՝ առավելապես կենտրոնանալով տեսական գիտելիքների ստուգման վրա: Գնահատման արդյունքների հիման վրա 2022թ. վերանայվել են ամփոփիչ ատեստավորման հարցաշարերը՝ շեշտադրելով գործնական կարողությունների գնահատումը:

Ներկայումս ամփոփիչ ատեստավորման գնահատման գործընթացում ներառված են գործնական և մանիպուլյացիոն առաջադրանքներ (տարբեր տեսակի ներարկումներ, ներարկումների տեխնիկա, վիրակապություններ, բուժքույրական տարբեր միջամտություններ և այլն), ինչը նպաստում է ուսանողների գործնական հմտությունների գնահատմանը: Այնուամենայնիվ, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ գործընթացի արդյունավետությունը կարող է էապես բարձրանալ, եթե նշված առաջադրանքները կառուցվեն կլինիկական իրավիճակների հիման վրա: Այդպիսի մոտեցման դեպքում ուսանողը նախ պետք է վերլուծի ներկայացված կլինիկական իրավիճակը, գնահատի

հիվանդի վիճակը, բացահայտի առկա հիմնախնդիրը, ընտրի տվյալ իրավիճակին համապատասխան բուժքույրական միջամտությունը (օրինակ՝ ներարկման տեսակը, եղանակը կամ այլ անհրաժեշտ գործողությունը), այնուհետև իրականացնի համապատասխան մանիպուլյացիան՝ պահպանելով մասնագիտական գործողությունների ալգորիթմային հաջորդականությունը և անվտանգության պահանջները: Այսպիսի ամփոփիչ առեստավորումը հնարավորություն կտա առավել ամբողջական գնահատել ուսանողների կլինիկական մտածողությունը, իրավիճակը վերլուծելու, հիմնավորված մասնագիտական որոշումներ կայացնելու և գործնական հմտությունները մասնագիտական համատեքստում արդյունավետ կիրառելու ունակությունը:

Միաժամանակ, առկա նյութատեխնիկական բազան և գործնական կաբինետների կազմակերպումը ներկայումս լիարժեք չեն ապահովում կոմպետենցիաների վրա հիմնված ուսուցման և գնահատման իրականացումը, ինչը պայմանավորված է ինչպես ժամանակակից դիդակտիկ և թվային սարքավորումների սակավությամբ, այնպես էլ առկա ռեսուրսների ոչ համակարգված կիրառմամբ (տարբեր կաբինետներում առկա են տարբեր ռեսուրսներ, որոնք ունեն համակարգման կարիք): Այս համատեքստում քոլեջը կարիք ունի հստակ գնահատելու իր առկա ռեսուրսները և սահմանելու դրանց արդյունավետ օգտագործման պատասխանատվություններին: Միևնույն ժամանակ, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ առկա ռեսուրսները ընդհանուր առմամբ հնարավորություն են տալիս ներդնելու OSCE գնահատման համակարգը՝ նվազագույն ձևաչափով: Մասնավորապես, երկու սենյակների պայմաններում հնարավոր է կազմակերպել առնվազն չորս սիմուլացիոն կայան, որտեղ կարող են մոդելավորվել տարբեր կլինիկական իրավիճակներ և գնահատվել ուսանողների կարողությունները՝ սկսած պացիենտին մոտենալուց և անամնեզ հավաքելուց մինչև քույրական ախտորոշման իրականացումը և համապատասխան մանիպուլյացիաների կատարումը: Նման ձևաչափը հնարավորություն կտա ապահովել ուսանողների գործնական կարողությունների առավել արդյունավետ ուսուցում և օբյեկտիվ, կառուցվածքային գնահատում:

Համակարգի արդյունավետ ներդրման համար քոլեջին անհրաժեշտ է համապատասխան վերապատրաստումների կազմակերպում, որոնք հնարավորություն կտան մշակել OSCE ձևաչափին համապատասխան սիմուլացիոն կայաններ, իրավիճակային սցենարներ և դրանց գնահատման ստուգաթերթեր՝ հաշվի առնելով OSCE գնահատման սկզբունքներն ու մեթոդաբանությունը:

Քոլեջում ընթացիկ գնահատման ընթացքում կիրառվում են գործնական հմտությունների կատարման ալգորիթմներ և գնահատման թերթիկներ (check list), որոնցում յուրաքանչյուր քայլի համար նախատեսված է համապատասխան միավոր: Այս մոտեցումը նպաստում է գնահատման օբյեկտիվության ապահովմանը: Դրական է նաև այն, որ ալգորիթմներում ներառված է մանիպուլյացիայի համար անհրաժեշտ պարագաների ընտրության փուլը, ինչը հնարավորություն է տալիս ուսանողին ինքնուրույն որոշել, թե տվյալ միջամտության համար ինչ հավաքակազմ է անհրաժեշտ:

Միաժամանակ փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ գնահատման թերթիկները գործնականում ամբողջ ծավալով չեն կիրառվում դասախոսների կողմից: Թեև դասախոսները ուսանողներին տրամադրում են բանավոր հետադարձ կապ, այն չի

արձանագրվում գնահատման թերթիկներում: Փորձագիտական խումբը նշում է, որ անհրաժեշտ է լիարժեք կիրառել գնահատման թերթիկները՝ դրանցում արձանագրելով ուսանողի կատարողականի արդյունքները, թույլ տրված սխալները և բարելավման ենթակա ոլորտները: Դա հնարավորություն կտա հետևել յուրաքանչյուր ուսանողի առաջընթացին, գնահատել նրա զարգացման դինամիկան և պլանավորել հետագա անհատական աշխատանքը: Բացի այդ, փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ ներկայումս անցողիկ գնահատականը տրվում է, եթե ուսանողը ճիշտ է կատարում ալգորիթմի չորս առանցքային քայլերը: Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ անհրաժեշտ է վերանայել անցողիկ շեմի սահմանման մոտեցումը՝ գնահատման թերթիկներում առանձնացնելով յուրաքանչյուր մանիպուլյացիայի այն կրիտիկական քայլերը, որոնք անմիջականորեն առնչվում են պացիենտի անվտանգությանը: Այդ քայլերը պետք է կազմեն նվազագույն անցողիկ շեմը, և դրանցում թույլ տրված սխալը պետք է բացառի դրական գնահատականի ստացումը՝ անկախ մյուս քայլերի կատարման արդյունքներից: Նման մոտեցումը կնպաստի փորձագիտական այցի ընթացքում արձանագրված՝ ներարկումների, զոնդերի կիրառման, սնուցման կազմակերպման, վիրակապությունների և այլ գործնական միջամտությունների կատարման ընթացքում ամենակարևոր գործողություններում թույլ տրվող սխալների նվազեցմանը, ինչպես նաև ուսանողների գործնական կարողությունների առավել համաչափ ձևավորմանը:

Ընթացիկ գնահատման ընթացքում քոլեջը կիրառում է նաև իրավիճակային առաջադրանքներ, որոնք նպաստում են ուսանողների վերլուծական կարողությունների գնահատմանը: Միաժամանակ փորձագիտական խումբը գտնում է, որ նման առաջադրանքները նպատակահարմար է տեղափոխել գործնական հարթություն՝ սիմուլյացիոն միջավայրում բեմադրելով համապատասխան կլինիկական իրավիճակները: Այդ դեպքում ուսանողը ոչ միայն կներկայացնի իր գործողությունների հաջորդականությունը, այլև իրական պայմաններին մոտ միջավայրում կիրականացնի համապատասխան բուժքույրական միջամտությունները: Այս մոտեցումը հնարավորություն կտա գնահատել ոչ միայն նրա գիտելիքներն ու վերլուծական կարողությունները, այլև դրանց գործնական կիրառումը, որոշումների կայացումը և մասնագիտական վարքագիծը:

Միաժամանակ փորձագիտական խումբը նշում է, որ քոլեջում դասավանդումն ու գնահատումը հիմնականում կենտրոնացած են հիվանդի խնամքին առնչվող կախյալ բուժքույրական գործողությունների վրա, մինչդեռ անկախ բուժքույրական միջամտությունների ձևավորումն ու գնահատումը երկրորդական դիրքում են, ինչի արդյունքում ուսանողների մոտ անկախ բուժքույրական գործունեության համար անհրաժեշտ հմտությունները լիարժեք չեն ձևավորվում:

Բացի այդ, գնահատման գործընթացը ոչ միշտ է հնարավորություն տալիս բացահայտելու ուսանողների գործողությունների հիմնավորումները, վերլուծելու պատճառահետևանքային կապերը և գնահատելու նրանց կլինիկական մտածողությունը: Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ նպատակահարմար է տեսական նյութի գնահատումն իրականացնել միջառարկայական կապերի համատեքստում՝ խրախուսելով ուսանողներին հիմնավորել իրենց գործողությունները: Օրինակ՝ քթային արյունահոսության դեպքում ուսանողը պետք է կարողանա ոչ միայն ճիշտ իրականացնել

բուժքույրական միջամտությունը, այլև հիմնավորել, թե ինչու է հիվանդի գլուխը թեքվում դեպի առաջ՝ կապելով այդ գործողությունը վերին շնչուղիների անատոմիա-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների հետ և բացատրելով, որ այն նպաստում է արյան շնչուղիներ անցնելու կանխարգելմանը: Այս մոտեցումը հնարավորություն կտա գնահատել ոչ միայն ուսանողի գիտելիքները, այլև բուժքույրական միջամտությունների գիտակցված հիմնավորումը, կլինիկական մտածողությունը և հիմնավորված մասնագիտական որոշումներ կայացնելու կարողությունը²:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ քոլեջում գնահատման գործընթացը գտնվում է շարունակական բարելավման փուլում՝ շեշտադրելով ուսանողների գործնական կարողությունների գնահատումը, ներդրվել են գնահատման առանձին գործիքներ (ալգորիթմներ, գնահատման թերթիկներ, իրավիճակային առաջադրանքներ) և իրականացվել են գնահատման համակարգի բարելավման ուղղված մի շարք փոփոխություններ, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ «Քույրական գործ» կրթական ծրագիրը **բավարարում է** չափանիշի պահանջներին:

Եզրակացություն: Ծրագրի համապատասխանությունը չափանիշ 4-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար**:

5. ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԵՎ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ. ՄԿԾ-ի շրջանակում ապահովվում է կապը հետազոտական ու ստեղծագործական գործունեության և ուսումնառության միջև:

Փորձագիտական վերլուծություն: Քոլեջում հետազոտական գործունեության իրականացման քաղաքականությունը դեռևս ձևավորված չէ, ինչի արդյունքում հետազոտական բաղադրիչի ներդրումը կրթական ծրագրում կրում է ոչ համակարգային և մասնակի բնույթ: Չնայած առկա են առանձին փորձեր մոդուլների շրջանակում հետազոտական աշխատանքների ներդրման ուղղությամբ, քոլեջը դեռևս հստակ չի սահմանել հետազոտական աշխատանքի բովանդակությունը, նպատակները և դրա դերը տվյալ մասնագիտության շրջանակում, ինչպես նաև դրա կապը ուսանողների կլինիկական և վերլուծական մտածողության ձևավորման հետ: Ուսանողների կողմից իրականացվող աշխատանքները հիմնականում սահմանափակվում են տեսական նյութերի ուսումնասիրությամբ, որոշ դեպքերում՝ տվյալների հավաքագրմամբ և պարզ վերլուծությամբ: Մասնավորապես, «Քույրական գործը թերապիայում» մոդուլի շրջանակում իրականացված աշխատանքներում ուսանողները ուսումնասիրել են հեմոդիալիզի հետ կապված տվյալներ (պատճառներ, ցուցումներ, տարածվածություն ըստ մարզերի), սակայն բացակայում են ինքնուրույն վերլուծությունները, եզրահանգումները և

² Տեքստը խմբագրվել է հաստատության ղիտարկուժների հիման վրա

հետազոտական արդյունքների ձևակերպումը: Նմանատիպ մոտեցում է դիտարկվում նաև «Հիգիենայի հիմունքներ» մոդուլի շրջանակում իրականացված խմբային նախագծային աշխատանքներում, որտեղ, թեև ապահովվել է տվյալների հավաքագրման և լաբորատոր բաղադրիչ (օրինակ՝ խմելու ջրի քլորի պարունակության որոշում), սակայն աշխատանքները չեն հասնում լիարժեք հետազոտական մակարդակի՝ արդյունքների վերլուծության և ընդհանրացման տեսանկյունից: Առանձին մոդուլներում (օրինակ՝ Քույրական գործը ակնաբուժությունում) իրականացվել են հարցման և տվյալների հավաքագրման աշխատանքներ (շլոթյուն, կատարակտ), սակայն դրանք չեն համակարգվել և ձևակերպվել որպես հետազոտական աշխատանքներ՝ չունենալով հստակ մեթոդաբանական հիմք և արդյունքների վերլուծական ներկայացում: Ընդհանուր առմամբ, քուլեջում առկա են հետազոտական աշխատանքի տարրեր, սակայն դրանք դեռևս չեն վերածվել համակարգված հետազոտական գործունեության:

Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ քուլեջը կարիք ունի հստակեցնելու հետազոտական գործունեության կազմակերպումը՝ մշակելով համապատասխան մոտեցումներ և ձևաչափեր: Կարևոր է, որ հետազոտական աշխատանքները ուղղված լինեն մասնագիտական կարողությունների զարգացմանը և ձևավորեն տվյալների հիման վրա սեփական գործողությունների վերլուծության և բարելավման հմտություններ:

Այս համատեքստում նպատակահարմար է հետազոտական աշխատանքները ուղղորդել երկու հիմնական ուղղություններով՝ առողջապահական ոլորտի վիճակագրական տվյալների հավաքագրում և դրանց վերլուծություն, ինչպես նաև կլինիկական դիտարկումների հիման վրա իրականացվող հետազոտություններ, մասնավորապես պրակտիկաների ընթացքում: Նման մոտեցումը կարող է նպաստել ուսանողների կողմից կլինիկական իրավիճակների առավել խորքային ընկալմանը և հիմնավորված մասնագիտական եզրակացությունների ձևավորմանը:

Միևնույն ժամանակ նպատակահարմար է ներդնել հետազոտական կարողությունների աստիճանական զարգացման մոտեցում՝ ուսման տարբեր փուլերում. ցածր կուրսերում՝ տվյալների հավաքագրման հմտությունների ձևավորում, իսկ բարձր կուրսերում՝ դրանց վերլուծություն, եզրակացությունների ձևակերպում և բարելավման առաջարկների ներկայացում: Բացի այդ, կարևոր է խրախուսել միջառարկայական հետազոտական աշխատանքների իրականացումը, որոնք կապահովեն տարբեր մոդուլներում ձեռք բերված գիտելիքների ինտեգրում և կնպաստեն մասնագիտական մտածողության զարգացմանը:

Վերոնշյալը ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ է մշակել և ներդնել հետազոտական աշխատանքների իրականացման հստակ մեթոդաբանություն և ձևաչափեր՝ սահմանելով նաև դրանց գնահատման հստակ չափանիշներ:

Եզրահանգում. Հաշվի առնելով, որ քուլեջում առկա են հետազոտական գործունեության առանձին տարրեր, սակայն բացակայում է դրա համակարգված կազմակերպումը, հստակ մեթոդաբանությունը և կապը ուսումնառության վերջնարդյունքների հետ, ինչպես նաև իրականացվող աշխատանքները բավարար չափով չեն նպաստում ուսանողների վերլուծական և կլինիկական մտածողության զարգացմանը՝

փորձագիտական խումբը գտնում է, որ կրթական ծրագիրը **չի բավարարում** չափանիշի պահանջներին:

Եզրակացություն: Ծրագրի համապատասխանությունը չափանիշ 5-ի պահանջներին գնահատվում է **անբավարար**:

6. ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ. ՄԿԾ-ն նպաստում է որակյալ կրթություն իրականացնելուն՝ ձևավորելով ուսումնառության համար բարենպաստ միջավայր:

Փորձագիտական վերլուծություն: ԳՊԲԲ-ում «Քույրական գործ» կրթական ծրագրի իրականացման համար առկա են մասնագիտական կաբինետներ՝ ինչպիսիք են անատոմիայի, քույրական գործի, մանկաբարձության-գինեկոլոգիայի, մանրէաբանության, մանկաբուժության, վերակենդանացման հիմունքների և դեղաբանության ուղղություններով: Առկա կաբինետները և լաբորատոր միջավայրերը հագեցած են ուսումնառման համար նյութերով, մուլյաժներով, բժշկական սարքավորումներով և գործնական պարապմունքների կազմակերպման համար անհրաժեշտ պարագաներով: Առկա ռեսուրսային բազան հնարավորություն է տալիս կազմակերպել ինչպես տեսական ուսուցումը, այնպես էլ գործնական պարապմունքներ՝ ուղղված հիվանդի խնամքի, առաջին օգնության, վերակենդանացման, մանկաբուժական, մանկաբարձական, գինեկոլոգիական և այլ հիմնական մասնագիտական կարողությունների ձևավորմանը: Քոլեջն օգտագործում է նաև Գյումրի քաղաքի կլինիկաների, հիվանդանոցների բազաները, որտեղ ուսուցումը կազմակերպվում է իրական մասնագիտական միջավայրին մոտ պայմաններում՝ պրակտիկ մասնագետների ներգրավմամբ, ինչը նպաստում է տեսական և գործնական բաղադրիչների փոխկապակցմանը:

Փորձագիտական խմբի գնահատմամբ առկա նյութատեխնիկական և լաբորատոր ռեսուրսները ընդհանուր առմամբ բավարար են կրթական ծրագրի իրականացման և ծրագրով նախատեսված հիմնական ուսումնառության վերջնարդյունքների ապահովման համար: Մինևույն ժամանակ առանձին մոդուլներում մուլյաժների, ներարկման մոդելների, ՄԹՎ մանեկենների և այլ գործնական պարագաների հնարավորություն չի տալիս ապահովել բոլոր ուսանողների միաժամանակյա և բազմակի ներգրավվածությունը գործնական պարապմունքներում: Արդյունքում որոշ ուսանողներ ունենում են սահմանափակ հնարավորություն ինքնուրույն բազմիցս իրականացնելու մանիպուլյացիաները, ինչը անդրադառնում է ուսանողների գործնական կարողությունների կայուն ձևավորման վրա:

Քոլեջն ունի նաև Մանրէաբանության լաբորատորիա, որտեղ առկա են մանրէազերծիչ, ցենտրիֆուգա, մանրադիտակներ և լաբորատոր հավաքածուներ: Առկա միկրոպրեպարատները հնարավորություն են տալիս ուսանողներին ուսումնասիրել միկրոօրգանիզմների կառուցվածքային և կենսաբանական առանձնահատկությունները,

սակայն փորձագիտական խումբը կարևորում է, որ լաբորատոր ռեսուրսները և գործնական աշխատանքները առավել հստակ կապվեն մոդուլի կատարման չափանիշների և ուսումնառության վերջնարդյունքների հետ: Մասնավորապես, մոդուլի կատարման չափանիշների համաձայն՝ ուսանողը պետք է իրականացնի մանրէի հետազոտություն, ինչը ենթադրում է, որ ուսանողը առնվազն պետք է տիրապետի մանրադիտակային պատրաստուկ պատրաստելու տեխնիկային: Դրա համար անհրաժեշտ է ունենալ մոդելային ոչ ախտածին մանրէների կուլտուրաների հավաքածու և անհրաժեշտ լրակազմ (ներկանյութեր, իմերսիոն յուղ, մանրադիտակ՝ համալրված առնվազն 90 անգամ խոշորացնող օբյեկտիվով և այլն), ինչպես նաև սննդամիջավայրեր մանրէների աճեցման համար: Փորձագիտական խմբի գնահատմամբ սահմանված ուսումնառության վերջնարդյունքի ապահովման համար անհրաժեշտ է, որ ուսանողները հնարավորություն ունենան մոդելային մանրէի օրինակով իրականացնելու առնվազն մեկ ամբողջական լաբորատոր փորձ:

Քոլեջի գրադարանը ապահովված է ինչպես նոր ձեռք բերված, այնպես էլ հին հրատարակության գրականությամբ: Նոր գրականության հիմնական մասը ձեռք է բերվել Երևանի հենակետային պետական բժշկական քոլեջից, մինչդեռ այլ արդիական աղբյուրների համալրումը սահմանափակ է: Քոլեջը ձեռք է բերել նաև անատոմիայի նոր ձեռնարկ, սակայն առկա են բազմաթիվ հին հրատարակության գրքեր, որոնք լիարժեք չեն բավարարում ժամանակակից կրթական և մասնագիտական պահանջներին: Թե՛ ուսանողների, թե՛ գործատուների կարծիքով՝ գրականության մի մասը հնացած է և չի համապատասխանում ոլորտի արդի զարգացումներին: Միաժամանակ արձանագրվում է, որ նոր ուսումնամեթոդական նյութերի թարմացումը և մշակումը հիմնականում կախված է առանձին դասախոսների նախաձեռնությունից, ինչը չի ապահովում համակարգված մոտեցում: Քոլեջն ունի նաև էլեկտրոնային գրադարան և սկսել է հիմնական գրադարանային ֆոնդի թվայնացման գործընթացը, որը ներկայումս դեռևս ընթացքի մեջ է: Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ քոլեջը կարող է ընդլայնել էլեկտրոնային գրականության բազան՝ ապահովելով արդիական ուսումնական նյութերի առավել հասանելիություն բոլոր շահակիցների համար: Նման մոտեցումը միաժամանակ կնպաստի ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործմանը և ուսանողների ուսումնառության գործընթացի աջակցմանը:

Ռեսուրսների հասանելիության և կիրառելիության գնահատումն իրականացվում է հարցումների և շահակիցների հետադարձ կապի միջոցով: 2023 թ. իրականացված հարցման արդյունքները ցույց են տալիս, որ ուսանողների 42%-ը լաբորատոր ռեսուրսները գնահատել է որպես բավարար, իսկ 58%-ը՝ մասամբ բավարար: Գրադարանից օգտվել է ուսանողների 87%-ը, մինչդեռ 13%-ը չի օգտվել: Գրադարանային ռեսուրսների բավարարության վերաբերյալ միայն 31%-ն է նշել, որ դրանք լիարժեք բավարարում են իրենց կարիքները, 70%-ը՝ մասամբ, իսկ 9%-ը՝ ընդհանրապես ոչ: Փորձագիտական խումբը կարևորում է, որ ռեսուրսների գնահատումը իրականացվի ոչ միայն դրանց առկայության և հասանելիության, այլև ուսումնառության վերջնարդյունքների ապահովման տեսանկյունից:

Ինչ վերաբերում է ուսանողներին տրամադրվող խորհրդատվություններին, ապա անհրաժեշտ է նշել, որ ակադեմիական պարտքեր ունեցող ուսանողների համար քոլեջում

նախատեսված են խորհրդատվական ժամեր, որոնք հնարավորություն են տալիս պարզաբանել ուսումնական նյութը՝ օգտագործելով ցուցադրական միջոցներ և պատասխանելով ուսանողների կողմից առաջացած հարցերին: Խորհրդատվությունները կազմակերպվում են նաև առցանց ձևաչափով՝ ապահովելով դրանց հասանելիությունը: Փորձագիտական խումբը կարևորում է, որ հատկապես գործնական պարապմունքները բաց թողած ուսանողները դժվարություններ են ունենում համապատասխան հմտությունների ձևավորման հարցում: Այս համատեքստում նպատակահարմար է խորհրդատվական ժամերին հաղորդել առավել պարտադիր բնույթ՝ ապահովելով ուսանողների կողմից բաց թողնված գործնական կարողությունների լրացումը:

Որպես լրացուցիչ առաջարկվող ծառայություն, ուսանողների և գործատուների արձագանքները հաշվի առնելով՝ քոլեջը մշակել է երկու կարճաժամկետ, եռամսյա (150 ժամ տևողությամբ) ծրագրեր՝ ատամնաբույժի օգնականի և դայակների մասնագիտական ուսուցման ուղղություններով: Միաժամանակ, քոլեջը նախատեսում է դայակների մասնագիտական ուսուցման ծրագրի ընդլայնում՝ այն հասցնելով շուրջ 1000 ժամ տևողության և ավարտին տրամադրելով համապատասխան որակավորում (սանիտարի դիպլոմ):

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ քոլեջում առկա են մասնագիտական կաբինետներ և լաբորատորիաներ՝ համապատասխան նյութատեխնիկական բազայով, որոնք ընդհանուր առմամբ հնարավորություն են տալիս ապահովել կրթական ծրագրով սահմանված գործնական և տեսական ուսումնառության վերջնարդյունքների ձեռքբերումը, առկա են նաև իրական կլինիկական միջավայրում ուսուցման հնարավորություններ, ինչպես նաև իրականացվում է ռեսուրսների գնահատում և զարգացում՝ փորձագիտական խումբը գտնում է, որ կրթական ծրագիրը **բավարարում է չափանիշի պահանջներին:**

Եզրակացություն: Ծրագրի համապատասխանությունը չափանիշ 6-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար:**

7. ՈՐԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ. ՄԿԾ-ի շրջանակում առկա է որակի ներքին համակարգ, որն ապահովում է ՄԿԾ-ի որակի կայունությունը և շարունակական զարգացումը:

Փորձագիտական վերլուծություն: Քույրական գործ կրթական ծրագրի (ՄԿԾ) որակի ապահովումն ընդհանուր առմամբ իրականացվում է ամբիոնի, մեթոդիստի, պրակտիկայի դեկանարի և որակի ապահովման պատասխանատուի կողմից: ՄԿԾ-ի իրականացման և դասավանդման գործընթացի ընթացիկ վերահսկողությունը հիմնականում համակարգում է մեթոդիստը, որը նաև ծրագրի պատասխանատուն է: Չնայած դերերի բաշխմանը՝ ՄԿԾ-ի կառավարման շրջանակում դեռևս լիարժեք չի ապահովվում դասախոսական կազմի գործունեության համակարգված համադրումը, ինչպես նաև չի գնահատվում

յուրաքանչյուր դասընթացի ներդրումը կրթական ծրագրի ուսումնառության վերջնարդյունքների ձևավորման գործընթացում:

Չնայած այն հանգամանքին, որ որակի ապահովման պատասխանատուի կողմից հավաքագրվում և վերլուծվում են ուսանողներից, գործատուներից և այլ շահակիցներից ստացվող տարբեր տվյալներ, փորձագիտական խումբը նշում է, որ կրթական ծրագրի որակի ապահովումը չպետք է սահմանափակվի միայն այդ տեղեկատվության հավաքագրմամբ և վերլուծությամբ: Անհրաժեշտ է հստակ սահմանել կրթական ծրագրի պատասխանատուի դերակատարումը, որը պատասխանատու կլինի ծրագրի ամբողջական կառավարման համար՝ առաջին կուրսից մինչև ավարտական փուլ: Վերջինս պետք է ապահովի միջմոդուլային կապերի համակարգված կառավարումը, դասավանդման և գնահատման համապատասխանությունը ուսումնառության վերջնարդյունքներին, ինչպես նաև վերահսկի, որ բոլոր դասընթացները փոխկապակցված ձևով նպաստեն կրթական ծրագրի նպատակների և վերջնարդյունքների ձևավորմանը:

Միաժամանակ փորձագիտական խումբը գտնում է, որ կրթական ծրագրի համար անհրաժեշտ է սահմանել մասնագիտական գործունեության համար պարտադիր նվազագույն կոմպետենցիաները («կարմիր գծերը»), որոնք յուրաքանչյուր ուսանող պետք է ձեռք բերի՝ անկախ անհատական առաջընթացի տեմպից: Ուսանողների միջև տարբերությունները կարող են դրսևորվել միայն այդ նվազագույն շեմից բարձր արդյունքների մակարդակում: Ներկայումս գործող որակի ապահովման համակարգը հնարավորություն չի տալիս գնահատելու, թե արդյոք այդ նվազագույն կոմպետենցիաները ձևավորվում են բոլոր ուսանողների մոտ: Փորձագիտական դիտարկումները ցույց տվեցին, որ դրանք հստակ սահմանված չեն, իսկ ուսանողների գործնական կարողությունների մակարդակում առկա են էական տարբերություններ, որոնց արդյունքում առանձին ուսանողների մոտ մասնագիտական գործունեության համար անհրաժեշտ նվազագույն կարողությունները լիարժեք ձևավորված չեն: Փորձագիտական խմբի գնահատմամբ, այդ նվազագույն շեմերի սահմանումն ու դրանց ձեռքբերման մշտադիտարկումը պետք է դառնան կրթական ծրագրի որակի ապահովման համակարգի առանցքային բաղադրիչներից մեկը:³

ՄԿԾ-ի արդյունավետության վերաբերյալ տվյալներ ներկայումս հավաքագրվում են տարբեր աղբյուրներից՝ ուսանողների շրջանում իրականացվող հարցումների, դասախոսների հետ քննարկումների, ինչպես նաև ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովում ընդգրկված գործատուների արձագանքների միջոցով: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում, որ ստացված տվյալները կիրառվում են ոչ միայն կրթական ծրագրի խնդիրների բացահայտման, այլև դրանց հիման վրա բարելավումների իրականացման նպատակով: Մասնավորապես, ուսանողների և գործատուների արձագանքների, ինչպես նաև դասախոսական կազմի հետ քննարկումների հիման վրա վերանայվել են ամփոփիչ ատեստավորման ձևաչափը և գնահատման համակարգը, նախաձեռնվել են պրակտիկայի կազմակերպման բարելավման աշխատանքներ, ինչպես նաև բացահայտվել է արդիական մասնագիտական գրականության համալրման անհրաժեշտությունը և ձեռնարկվել համապատասխան քայլեր:

Որպես որակի ապահովման գործիք՝ ծրագրի բովանդակության և իրականացման համապատասխանության գնահատման մեխանիզմ է ծառայել նաև ՄԿԾ-ի քարտեզագրումը, որի արդյունքում բացահայտվել են ռեսուրսային բազայի որոշ անհամապատասխանություններ: Դրանց հիման վրա իրականացվել են քայլեր ռեսուրսների համալրման ուղղությամբ. վերջին շրջանում ձեռք են բերվել նոր ուսումնական միջոցներ (ՄԹՎ մուլյաժ, ներերակային ներարկումների համար նախատեսված թևեր և այլն), ինչպես նաև ձևավորվել է ռեսուրսների զարգացման առաջնահերթությունների ցանկ: Միաժամանակ փորձագիտական խումբը նշում է, որ քարտեզագրումը դեռևս լիարժեք չի կիրառվում որպես կրթական ծրագրի որակի ապահովման գործիք՝ ուսումնառության վերջնարդյունքների ձեռքբերման մակարդակի գնահատման և մշտադիտարկման նպատակով: Այն պետք է հնարավորություն տա ոչ միայն բացահայտելու ռեսուրսային կամ կազմակերպչական անհամապատասխանությունները, այլև գնահատելու, թե որքանով են կրթական ծրագրով սահմանված ուսումնառության վերջնարդյունքները ձեռք բերվում բոլոր ուսանողների կողմից:

Դասալսումները Քոլեջում հանդիսանում են ՄԿԾ-ի իրականացման որակի ապահովման կարևոր գործիք և հնարավորություն են տալիս բացահայտել դասավանդման մեթոդական խնդիրներն ու ուսանողների ներգրավվածության մակարդակը: Սակայն դրանք դեռևս բավարար չափով չեն գնահատում, թե որքանով է դասավանդումն ապահովում կրթական ծրագրով սահմանված ուսումնառության վերջնարդյունքների և նվազագույն պարտադիր կոմպետենցիաների («կարմիր գծերի») ձևավորումը: Այս համատեքստում նպատակահարմար է կատարելագործել դասալսումների համակարգը՝ համադրելով դրանց արդյունքները ուսանողների գնահատման տվյալների հետ և դիտարկելով միջմոդուլային կապերը, ինչը հնարավորություն կտա բացահայտել խնդիրների պատճառները և բարձրացնել դասավանդման արդյունավետությունը:

ՄԿԾ-ի բարելավման գործընթացում կարևոր դեր ունի նաև պրակտիկայի ղեկավարը, որը հավաքագրում է տվյալներ պրակտիկայի բազաներից: Ստացված արձագանքները ցույց են տալիս որոշ կոնկրետ կարողությունների զարգացման անհրաժեշտություն (օրինակ՝ դեղաչափերի հաշվարկ, մինչբժշկական օգնություն և այլն), որոնք քննարկվում են ամբիոնում և որոշ դեպքերում ներգրավվում են նաև այլ մասնագետներ: Այս ուղղությամբ իրականացված փոփոխությունների արդյունավետությունը համակարգայնորեն չեն գնահատվել, ինչի հետևանքով դժվար է եզրակացնել՝ արդյոք ձեռնարկված քայլերը հանգեցրել են ակնկալվող արդյունքների:

Ծրագրի արդյունավետության գնահատման կարևոր ցուցանիշներից են նաև շրջանավարտների զբաղվածությունը և գործատուների գոհունակությունը: Վերջին տարիներին արձանագրվել է զբաղվածության ցուցանիշների աճ (30%-ից մինչև 63.5%, ապա՝ 55.5%), ինչը վկայում է ծրագրի շրջանավարտների նկատմամբ աշխատաշուկայի պահանջարկի առկայության մասին: Միննույնամանակ քոլեջը կարիք ունի վերլուծելու նաև չաշխատող շրջանավարտների պատճառները, ինչի արդյունքում հիմքեր կստեղծվեն ծրագրի բարելավման համար: Ինչ վերաբերում է գործատուների շրջանում իրականացվող հետազոտություններին, ապա ներկայումս ստացվող տվյալները հիմնականում թվային են և չեն ապահովում գործատուների կարիքների ամբողջական և համակարգված

բացահայտում: Թեև անմիջական շփումները ցույց են տալիս, որ գործատուները կարևորում են ուսանողների կլինիկական մտածողության, վերլուծական կարողությունների, բարեկարքության, ինչպես նաև ինքնուրույն որոշումներ կայացնելու կարողությունների զարգացումը, սակայն այս բաղադրիչները դեռևս ՄԿԾ-ում շատ չեն շեշտադրվել:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ «Քույրական գործ» կրթական ծրագրի որակի ապահովման գործընթացները դեռևս չեն իրականացվում ամբողջական և համակարգված ձևով, հստակ սահմանված չեն կրթական ծրագրով ապահովվելիք նվազագույն պարտադիր կոմպետենցիաները, չի իրականացվում դրանց ձեռքբերման համակարգված մշտադիտարկում, առկա որակի ապահովման գործիքները լիարժեք չեն կիրառվում ծրագրի ամբողջական գնահատման նպատակով, իսկ իրականացված բարելավումների արդյունավետությունը չի ենթարկվում համակարգային գնահատման, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ «Քույրական գործ» կրթական ծրագիրը **չի բավարարում** տվյալ չափանիշի պահանջներին:

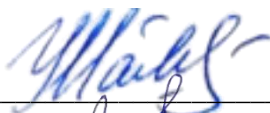
Եզրակացություն: Կրթական ծրագրի համապատասխանությունը չափանիշ 7-ի պահանջներին գնահատվում է **անբավարար**:

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ՝ ԸՍՏ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ

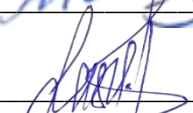
ՉԱՓԱՆԻՇ	ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
1. Մասնագիտության կրթական ծրագիրը	Բավարարում է
2. Դասախոսական կազմը	Բավարարում է
3. Դասավանդումը և ուսումնառությունը	Բավարարում է
4. Ուսանողների գնահատումը	Բավարարում է
5. Հետազոտական և ստեղծագործական գործունեությունը	Չի բավարարում
6. Կրթական միջավայրը	Բավարարում է
7. Որակի ապահովումը	Չի բավարարում

Փորձագիտական խումբ

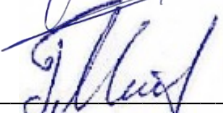
1. Նաիրա Հունանյան

2. Իշխան Սոխակյան

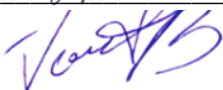
3. Գոհար Մկրտչյան

4. Թերեզա Ղազարյան

5. Զվարթ Բաբայան

26-ը հունիսի, 2026թ.

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱՍԳՐԱԿԱՆՆԵՐ

1. **Նաիրա Հունանյան՝** 2004 թվականին ավարտել է Երևանի Պետական Համալսարանը կենսաբանության մագիստրոսի աստիճանով: 2013 թվականին շնորհվել է կենսաբանական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճան: 2004-2008 թվականներին աշխատել է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի ամբիոն - բժշկական-սարանական միջազգային հետբուհական ուսումնական կենտրոնում: 2006-2007 թվականներին աշխատել է Կալիֆորնիայի համալսարանում, Բջջաբանության և հյուսվածաբանության դեպարտամենտ, Դ. Բարբերի լաբորատորիայում, որպես կրտսեր մասնագետ: 2017-2024 թվականներին աշխատել է Ավանդական բժշկության համալսարանում, որպես բժշկական-սարանական առարկաների ամբիոնի վարիչ և դասախոս: 2024 թ. – առ այսօր աշխատում է Մխիթար Գոշ Հայ-ռուսական միջազգային և Ավանդական բժշկության համալսարաններում, որպես «Հյուսվածաբանություն, էմբրիոլոգիա, բջջաբանություն» առարկայի դասախոս: 2008թ.- առ այսօր աշխատում է Լ.Ա. Օրբելու անվան ֆիզիոլոգիայի ինստիտուտի Հարթ մկանների ֆիզիոլոգիայի լաբորատորիայում, 2021թ.-ից ավագ գիտաշխատող է:
2. **Իշխան Սոխակյան՝** 2017 թվականին ավարտել է Մոսկվայի Մեչենովի անվան թիվ 1 բժշկական համալսարանի օրդինատուրան բժիշկ ախտաբան-անատոմի մասնագիտությամբ: 2021 թվականին ավարտել է Մոսկվայի Մեչենովի անվան թիվ 1 բժշկական համալսարանի օրդինատուրան բժիշկ սրտաբան մասնագիտությամբ: 2022 թվականին ավարտել է Մոսկվայի Մեչենովի անվան թիվ 1 բժշկական համալսարանի օրդինատուրան բժիշկ անեսթեզիոլոգ-ռեանիմատոլոգ մասնագիտությամբ: 2020-2022 թվականներին աշխատել է Գավառի պետական բժշկական քոլեջում, որպես անատոմիա առարկայի դասախոս: 2021-2023 թվականներին աշխատել է Գավառի բժշկական կենտրոնում, որպես Կլինիկական լաբորատորիայի բժիշկ-լաբորանտ, պարազիտոլոգ: 2023-2024 թվականներին աշխատել է Բեսթ Լայֆ ԲԿ-ում, որպես բժիշկ-սրտաբան (հերթապահ սրտաբան ռեանիմացիոն բաժանմունքի): 2024թ. -ից մինչ այժմ դասավանդում է Հայկական բժշկական ինստիտուտում՝ որպես Ախտաբանական անատոմիա, և պաթոլոգիա առարկաների դասախոս:
3. **Գոհար Մկրտչյան՝** 2009 թվականին ավարտել է ԵՊՀ ռուսական բանասիրության ֆակուլտետը, 2015 թվականին ստացել է բանասիրական գիտությունների թեկնածուի աստիճան: 2016թ. հունվարից առ այսօր աշխատում է Հայկական բժշկական ինստիտուտում (ՀԲԻ), որպես հայոց լեզվի եւ օտար լեզուների ամբիոնի դասախոս (ռուսաց լեզու): 2020թ. սեպտեմբերից մինչ օրս՝ ՀԲԻ-ի հայոց լեզվի եւ օտար լեզուների ամբիոնի վարիչ է: 2022թ. սեպտեմբերից մինչ օրս՝ ՀԲԻ-ի հայոց լեզվի եւ օտար լեզուների ամբիոնի դոցենտ է: 2023թ. սեպտեմբերից մինչ օրս աշխատում է ՀԲԻ-ում, որպես կրթության որակի ապահովման կենտրոնի ղեկավար:
4. **Թերեզա Ղազարյան՝** բժիշկ մանկաբարձ-գինեկոլոգ: 2018 թվականին ավարտել է Երևանի Մխիթար Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան կլինիկական օրդինատուրան՝ բժիշկ մանկաբարձ-գինեկոլոգի մասնագիտությամբ: 2006–2011

թվականներին աշխատել է Թիվ 2 բուժմիավորում որպես կանանց կոնսուլտացիայի մանիպուլյացիոն սենյակի մանկաբարձ: 2012–2015 թվականներին գործունեություն է ծավալել Մեփլ-Լիֆս Հայ-Կանադական բժշկական կլինիկա որպես ընդհանուր պրոֆիլի բժիշկ: 2014–2018 թվականներին աշխատել է Բեզլարյան բժշկական կենտրոն որպես կլինիկական օրդինատոր, բժիշկ մանկաբարձ-գինեկոլոգ: 2024 թվականից դասավանդում է Մեհրաբյանի անվան բժշկական քոլեջ:

5. **Զվարթ Բաբայան՝** 2023 թ. -ին ընդունվել է Արարատի տարածաշրջանային պետական քոլեջ «Քույրական գործ» կրթական ծրագիրը: Մասնակցել է Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոնի կողմից կազմակերպված ուսանող-փորձագետների վերապատրաստման դասընթացներին:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ

N.	24.11.2025 թ.	Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1.	Հանդիպում քոլեջի տնօրենի հետ	09:15	09:30	15 րոպե
2.	Դասալսում	09:40	10:20	40 րոպե
3.	Հանդիպում քոլեջի ուսումնական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալի հետ	10:30	11:20	50 րոպե
4.	Այց պրակտիկայի վայրեր և ռեսուրսների դիտարկում	11:30	13:30	120 րոպե
5.	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի քննարկումներ	13:40	14:30	50 րոպե
6.	Հանդիպում կրթական ծրագրի պատասխանատուի հետ	14:40	15:20	40 րոպե
7.	Հանդիպում կարիերայի ուղղորդման պատասխանատուի, պրակտիկայի վարիչի և որակի ներքին ապահովման պատասխանատուի հետ	15:30	16:10	40 րոպե
8.	Հանդիպում շրջանավարտների հետ	16:20	17:10	50 րոպե
9.	Հանդիպում գործատուների հետ	17:20	18:00	40 րոպե
10.	Փաստաթղթերի ուսումնասիրություն և փորձագիտական խմբի փակ հանդիպում	18:10	19:15	65 րոպե
	25.11.2025 թ.	Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1.	Հանդիպում «Քույրական գործ» ծրագրի ուսանողների հետ (10-12 մասնակից)	09:30	10:30	60 րոպե
2.	Դասալսում	10:40	11:30	50 րոպե

3.	Հանդիպում «Քույրական գործ» կրթական ծրագրի դասախոսական անձնակզմի հետ (10-12 մասնակից)	11:40	12:40	60 րոպե
4.	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի քննարկումներ	12:50	13:40	50 րոպե
5.	Փորձագիտական խմբի փակ հանդիպում	13:50	15:00	70 րոպե
6.	Հանդիպում փորձագիտական խմբի կողմից ընտրված կազմի հետ	15:10	15:30	20 րոպե
7.	Ամփոփիչ հանդիպում ղեկավար կազմի հետ	15:40	16:00	20 րոպե

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿ

N	ՓԱՍՏԱԹՂԹԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	ՉԱՓԱՆԻՇ
1	Դասալսումների արձանագրություններ և վերլուծություններ	2
2	Մեթոդիստի աշխատանքային պլաններ, հաշվետվություններ, դասախոսի հետ աշխատանքների արձանագրություններ	2
3	Պրակտիկայի ծրագիր	3
4	Պրակտիկայի օրագրի լրացված տարբերակներ, գնահատման չափանիշներ	3
5	Կրթական ծրագիր՝ ներառյալ ուսումնառության օրացուցային պլաններ/դասի պլաններ, Գնահատման թերթիկներ լրացված տարբերակներ, ուսանողներին տրվող առաջադրանքներ	3
6	Ուսանողների գնահատման իրավիճակային խնդիրներ, չեքիստեր և գնահատման չափանիշներ	4
7	Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի վերջին երեք տարիների հաշվետվություններ, ամփոփիչ ատեստավորման հարցաշարեր	4

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

1. Անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի լաբորատորիա,
2. Քույրական գործի կազմակերպման կաբինետ,
3. Մանկաբուժության, մանկաբարձության և գինեկոլոգիայի կաբինետ,
4. Դեղաբանության լաբորատորիա,
5. Միմուլյացիոն կենտրոն,
6. Գրադարան:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

1. ՊՈԱԿ-Պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն
2. ՈԱԱԿ-Որակի ապահովման ազգային կենտրոն
3. ՀՀ-Հայաստանի Հանրապետություն
4. ՈԱՇ-Որակավորումների ազգային շրջանակ
5. ՄԿԾ-Մասնագիտական կրթական ծրագիր
6. OSCE-Օբյեկտիվ կառուցվածքային կլինիկական քննություն
7. SWOT-ուժեղ և թույլ կողմերի, հնարավորությունների և վտանգների վերլուծություն
8. ՊԻԳԲ-Պլանավորում, իրականացում, գնահատում, բարելավում
9. ՄՈՒՀ-Մասնագիտական ուսումնական հաստատություն
10. ՄԿՈՒԶԱԿ-Մասնագիտական կրթության և ուսուցման զարգացման ազգային կենտրոն
11. ՇՄԶ-Շարունակական մասնագիտական զարգացում
12. ՍԹՎ-Սիրտ-թոքային վերակենդանացում